

Tekoča gibanja v prvi polovici leta in ugodna poslovna pričakovanja do konca leta kažejo, da bo gospodarska rast letos dosegla 5,8 %. V prvi polovici leta je bila gospodarska rast 6,5-odstotna, kar je precej nad lanskoletnim povprečjem, ki po reviziji podatkov znaša 5,7 %. Glavna dejavnika gospodarske rasti sta visoka realna rast izvoza (13,9 %) in investicij v osnovna sredstva (21,6 %). Ob pospešeni realizaciji pri gradnji avtocestnega omrežja ter visokem obsegu gradnje nestanovanjskih objektov so se v polletju najbolj povečale investicije v zgradbe in objekte (realno za 26,5 %). Visoka je bila tudi rast investicij v opremo in stroje (17 %), na katero pozitivno vplivajo tudi ugodne gospodarske razmere v mednarodnem okolju. Slovenija namreč po vstopu v EU že četrto leto zapored dosega visoko realno rast izvoza. V tem hitreje kot izvoz blaga letos narašča izvoz storitev, kjer opazamo tudi strukturne premike v korist deleža skupine ostalih storitev (zlasti storitev posredovanj, finančnih, gradbenih ter raznih poslovnih, profesionalnih in tehničnih storitev), ki poleg deleža storitev potovanj, tako letos presega delež storitev transporta v skupnem izvozu storitev (gl. str. 6 in 7). Proizvodnja in izvoz cestnih vozil, ki sta se začeli hitreje krepiti že v drugem četrtletju letos (gl. str. 13), bosta v drugi polovici leta delno nadomestila pričakovano rahlo umirjanje v mednarodni konjunkturi. Realna rast izvoza blaga in storitev bo v letu 2007 po napovedi dosegla 13,4 %. Napoved rasti investicij v osnovna sredstva, pri katerih letos pričakujemo 14,5-odstotno realno povečanje, predvideva umirjanje rasti v drugi polovici leta, ki je povezana zlasti z umirjanjem investicij v gradbene objekte in se že kaže v nekaterih tekočih podatkih (gl. str. 14). Realna rast zasebne potrošnje po prvih ocenah letos ostaja zmerna; tekoči kazalniki nakazujejo rahlo pospešitev v primerjavi s preteklim letom s 4 % na 4,2 % (gl. str. 15), spodbujeno predvsem z ugodnimi razmerami na trgu dela, deloma tudi z učinkom davčne razbremenitve na rast neto plač. Z okrepljeno rastjo domače potrošnje in izvoza bo letos visoka tudi realna rast uvoza (14,3 %).

V letu 2008 se bo gospodarska rast umirila na 4,6 %, v letu 2009 pa na 4,1 %. Nižja realna rast bruto domačega proizvoda v primerjavi z letom 2007 bo deloma posledica pričakovane umiritve rasti izvoznega povpraševanja (na 10,3 %), deloma pa bo k temu prispevala tudi bolj umirjena stopnja rasti investicij v osnovna sredstva (6,2 %). Še naprej se bo povečeval obseg investicij v infrastrukturne objekte, zlasti nadaljnjo izgradnjo avtocest, prav tako bo še naraščal tudi obseg investicij v stanovanjsko gradnjo ter opremo in stroje. Investicijska aktivnost se bo tako še naprej krepila in bo pomembno prispevala h gospodarski rasti, vendar pa glede na že doseženo visoko raven takšnega povišanja, kot smo mu bili priča v letu 2007, v prihodnjem letu ne moremo pričakovati. Rast zasebne potrošnje bo ostala na podobni ravni kot v letu 2007 (4 %). Za razliko od letošnjega leta, ko jo spodbujajo predvsem rast zaposlenosti in tudi pozitivni učinki sprememb v dohodninski zakonodaji, bo ključni dejavnik rasti v prihodnjem letu višja rast plač. V letu 2009 pričakovano ciklično umirjanje gospodarske rasti na 4,1 % bo predvsem posledica še nadalje upočasnjene rasti investicij v osnovna sredstva (2,6 %) zaradi predvidenega zaključka izgradnje avtocest, čeprav pričakujemo, da bodo relativno večji pomen pridobile investicije v železniško infrastrukturo. Glede na umirjanje rasti razpoložljivega dohodka, ki bo posledica predvidene umiritve rasti plač in zaposlenosti, se bo tudi rast zasebne potrošnje v letu 2009 vrnila na raven blizu dolgoletnega povprečja (3,4 %).

Visoka gospodarska aktivnost letos ugodno vpliva na gibanja na trgu dela, kjer se močno povečuje zaposlenost, kazalniki brezposelnosti pa dosegajo najnižje vrednosti po osamosvojitvi. Približno četrtina

letošnje visoke rasti formalne zaposlenosti je povezana s pospešeno gradbeno aktivnostjo, kjer so bile povečane potrebe po delovni sili pokrite tudi z zaposlovanjem tujih delavcev. Visoka je bila tudi rast zaposlenosti v poslovnih storitvah ter v kovinski in avtomobilski industriji. Čeprav pričakujemo, da bo rast zaposlenosti do konca leta nekoliko nižja, kot je bila v polletju, pa bo v celem letu (2,3 %) precej presegla pomladansko napoved, v prihodnjih dveh letih pa se bo postopoma umirila (na 0,9 % in 0,6 %). Stopnja registrirane brezposelnosti se je do junija znižala na najnižjo raven od aprila 1991, na 7,5 %, anketna pa v drugem četrtletju 2007 na 4,6 %, kar je najmanj, odkar jo merimo (gl. str. 11). Njuno nadaljnje zniževanje je pričakovano tudi v prihodnjih dveh letih (na letni ravni registrirane na 7,4 % v letu 2008 in na 7,1 % v letu 2009 ter anketne na 4,9 % oziroma 4,8 %). Kljub ugodnim splošnim trendom se na trgu dela ohranjajo nekateri strukturni problemi (gl. str. 21).

Rast plač se bo v celotnem obdobju napovedi ohranila pod predvideno rastjo produktivnosti. V prvih sedmih mesecih letos se je bruto plača na zaposlenega nominalno povečala za 5,7 % (gl. str. 12), napoved za celo leto pa predvideva njeno 5,9-odstotno povečanje. Takšno gibanje odraža nekoliko hitrejšo rast plač v zasebnem sektorju, kot je bilo predvideno s pomladansko napovedjo, kar je povezano predvsem z ugodnimi gospodarskimi gibanji letos in deloma tudi z višjimi izplačili v marcu, ko so podjetja ugotavljala poslovno uspešnost za lani. V javnem sektorju bo predvideno počasnejše naraščanje plač v javnem sektorju posledica zamika v pričakovanem začetku izplačevanja plač po novem sistemu plač in odpravljanju nesorazmerij med plačami v javnem sektorju, ki se bo v letih 2008 in 2009 odrazilo v pospešeni rasti plač v tem sektorju. Kljub temu skupna rast plač tudi v teh letih (nominalno 7,3 % oziroma 5,7 %) ne bo presegla rasti produktivnosti (nominalno 7,4 % oziroma 6,4 %).

Po letošnjem povišanju se bo inflacija v prihodnjih dveh letih umirila. Ključni razlog za relativno hitrejšo rast cen v Sloveniji v primerjavi s povprečjem evrskega območja, ki smo ji priča v zadnjih letih, so učinki procesa realne konvergence slovenskega gospodarstva. Primerjava gibanja cen v prvih osmih mesecih letos s preteklima letoma pokaže, da se večina skupin cen spreminja (raste oz. pada) podobno kot v istem obdobju preteklih dveh let. Izjemi sta visoka rast cen v skupini hrana ter rekreacija in kultura. K rasti slednjih največ prispeva rast cen počitnic (gl. str. 8). Jesenska napoved letne inflacije za leto 2007 tako znaša 4,3 %, povprečne inflacije pa 3,4 %. Skladno z napovedmi mednarodnih ustanov o umirjanju rasti cen hrane na svetovnem trgu v prihodnjem letu predvidevamo upočasnitev rasti domačih cen hrane. Da bi preprečili prenos višje rasti cen v nekaj skupinah na ostale cene in hkrati prispevali k umiritvi inflacijskih pričakovanj, pa je ključnega pomena tudi to, da usklajeno delovanje makroekonomskih politik zagotovi stabilen makroekonomski okvir, ki bo zagotovil prilagajanje relativnih cen in ne dviga splošnega nivoja cen. To bo omogočilo vračanje inflacije na ravnovesno raven med 2,5 in 3 % že v prihodnjem letu.

Septembrska 0,4-odstotna inflacija je rezultat višjih cen oblačil in obutve, hrane in gostinskih storitev. Delno so se uresničile napovedi o nadaljevanju rasti cen hrane v jesenskih mesecih, tako da se je prispevek višjih cen hrane k inflaciji povzpел že na 1,5 odstotne točke, kar predstavlja več kot 40 % skupnega povišanja cen v letošnjem letu. Podobno kot v preteklih letih so nove kolekcije povišale cene oblek in obutve. Po pričakovanjih je zaradi posezonskih znižanj v septembru prišlo do močne pocenitve storitev počitnic v paketu.

Avgustovski izbruh finančne krize v ZDA je občutno povečal negotovost prihodnjih gospodarskih gibanj. Nenadno poslabšanje kreditnih pogojev skupaj z že dlje trajajočo recesijo na trgu nepremičnin predstavlja resno tveganje ne samo za gospodarsko rast v ZDA, ampak tudi drugod po svetu, vključno z Evropo. Intenzivnost prenosa negativnih posledic iz ZDA drugam bo odvisna od tega, ali bodo ZDA doživele t. i. »mehek« (rast BDP pod 2,5 %) ali t. i. »trd« pristanek (rast BDP pod 1,0 %). Ključno vlogo pri tem bo, po tem ko stanovanjske investicije že od začetka leta 2006 negativno prispevajo k gospodarski rasti, imela rast zasebne potrošnje, ki je bila v zadnjih letih motor gospodarske rasti v ZDA.

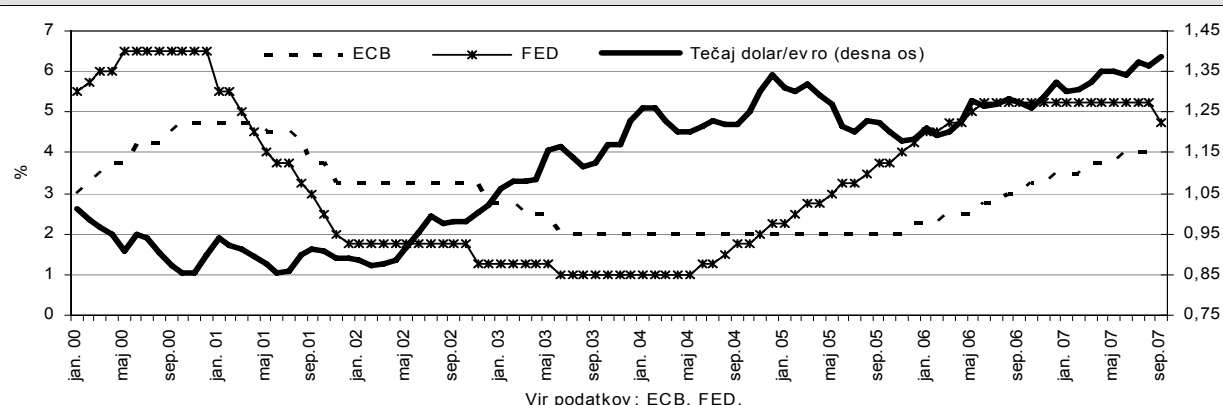
Ameriška centralna banka se je na finančno krizo ter posledično poslabšanje kreditnih pogojev in razpoloženja odzvala z znižanjem ključne obrestne mere. Ta se je spremenila prvič po juniju 2006, in sicer se je znižala za 0,5 o. t., na 4,75 %. To potezo je omogočilo umirjanje inflacije v zadnjih mesecih, saj je avgusta medletna inflacija znašala le 2,0 %. Ob sedaj ponovno rekordnih cenah nafte in zaradi t. i. moralnega tveganja pa je vprašanje, če bodo obrestno mero še naprej zniževali, kar je bilo značilno za čas finančnih kriz v letih 1998 in 2001. Tako je razlika med ključno obrestno mero v ZDA in evroobmočju, ki je septembra ostala nespremenjena (4,0 %), le še 0,75 o. t. To je skupaj s poslabšaniami obeti za gospodarsko rast v ZDA eden glavnih razlogov za rekordno nizko vrednost dolarja do evra (gl. graf).

Recesija na trgu nepremičnin v ZDA se zaradi padanja cen nepremičnin še pogloblja. Padec stanovanjskih investicij je v prvih dveh četrtletjih letos zmanjšal skupno rast BDP za 0,9 o. t. oz. 0,6 o. t. (anualizirano medčetrtno). V prvih osmih mesecih letos se nadaljuje oz. povečuje lanski padec treh glavnih kazalcev prihodnjih gibanj (prodaja novih nepremičnin, gradbena dovoljenja, nove gradnje), kar nakazuje na to, da bodo stanovanjske investicije še nekaj prihodnjih

četrtletij negativno prispevale k skupni gospodarski rasti. Letos so začele padati tudi cene nepremičnin, ki medletno padajo že od začetka leta. Ob dejstvu, da so zaloge neprodanih nepremičnin najvišje po zadnji nepremičninski recesiji leta 1991 in ob upoštevanju, da se bodo po zlomu trga drugorazrednih hipotekarnih kreditov občutno povečale zaplembe nepremičnin, kar bo še dodatno prispevalo k povečanju neprodanih nepremičnin, je nadaljnje padanje cen povsem verjetno. Posledično bo to zaradi zmanjšane vrednosti nepremičnin, ki pogosto predstavlja obliko poročstva za posojila, vplivalo na nižjo rast zasebne potrošnje. Ta se je občutno upočasnila že v drugem četrtletju letos, saj je bila po lanski 3,1-odstotni rasti rast v prvem četrtletju 3,7-odstotna, v drugem pa le še 1,4-odstotna (anualizirano medčetrtno).

Posledice upočasnitve v ZDA so sicer že vidne pri različnih indikatorjih razpoloženja, vendar je še prezgodaj za dokončne zaključke. Indikatorji razpoloženja v Evropi so iz rekordno visokih ravni v začetku leta začeli padati že v drugem četrtletju, ko se je gospodarska rast v evroobmočju rahlo umirila, vpliv finančne krize pa je viden v zadnjih dveh mesecih. Ifo indeks poslovne klime v Nemčiji je septembra padel že četrti mesec zapored, in sicer na najnižjo raven v 18-ih mesecih. Štiri mesece zapored pada ZEW indeks razpoloženja investorjev v Nemčiji, septembra je padlo tudi razpoloženje nemških potrošnikov. Zaskrbljujoč je predvsem podatek o padcu podindeksa nagnjenosti k nakupom, kar postavlja pod vprašaj okrevanje rasti zasebne potrošnje v Nemčiji. Septembra so na najnižjo raven po marcu padla tudi pričakovanja v predelovalnih dejavnostih v Franciji, najnižjo raven v dveh letih pa je dosegla poslovna klima v Italiji. Močan evro ogroža že tako nekonkurenčen francoski in italijanski izvoz, medtem ko bo poslabšanje kreditnih pogojev vplivalo na investicijske odločitve v celotnem evroobmočju. Sicer pa je še prezgodaj za podajanje zaključkov, kakšen bo dejanski vpliv finančne krize v ZDA ter njene posledice za gospodarsko rast v evroobmočju.

Graf: Spremembe ključnih obrestnih mer ECB in FED ter gibanje tečaja USD/EUR

Indikatorji cenovne konkurenčnosti, povprečni indeksi	2006	QII 2007/ QI 2007	QII 2007/ QII 2006	QI–II 2007/ QI–II 2006
Efektivni tečaj do 17-ih trgovinskih partneric¹				
Nominalno	100,2	100,4	100,7	100,8
Realno, merjen z relativnimi cenami življenjskih potrebščin	100,7	102,0	101,8	101,6
Realno, merjen z relativnimi cenami industrijskih proizvodov ²	99,1	99,8	101,9	102,0
Efektivni tečaj do 10-ih trgovinskih partneric zunaj evroobmočja¹				
Nominalno	100,6	101,4	102,4	102,7
Realno, merjen z relativnimi cenami življenjskih potrebščin	100,8	102,7	103,1	103,1
Realno, merjen z relativnimi cenami industrijskih proizvodov ²	100,1	100,5	103,9	104,3
Efektivni tečaj do 7-ih evro trgovinskih partneric¹				
Realno, merjen z relativnimi cenami življenjskih potrebščin	100,6	101,7	101,3	101,0
Realno, merjen z relativnimi cenami industrijskih proizvodov ²	98,8	99,5	101,1	101,1

Viri podatkov: SURS, APP, BS, OECD Main Economic Indicators; izračuni UMAR. Opombe: ¹do košarice valut 17-ih trgovinskih partneric: Avstrije, Belgije, Nemčije, Italije, Francije, Nizozemske, Španije (7 evro trgovinskih partneric), Danske, Združenega kraljestva, Švedske, Češke, Madžarske, Poljske, Slovaške, ZDA, Švice in Japonske (10 trgovinskih partneric zunaj območja evra); rast indeksa pomeni apreciacijo in obratno;

²deflacirano s cenami industrijskih proizvodov predelovalnih dejavnosti na domačem trgu.

Merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin se je v drugem četrtletju letos slovenska cenovna konkurenčnost poslabšala. Poslabšanje je bilo predvsem posledica hitrejši rasti slovenskih cen življenjskih potrebščin v primerjavi z njihovo rastjo v pomembnejših trgovinskih partnericah. V drugem četrtletju je bila namreč rast relativnih cen na četrtletni ravni 1,6-odstotna (po 0,5-odstotnem padcu v prvem četrtletju), na medletni pa 1,1-odstotna (v prvem četrtletju 0,5-odstotna). Vpliv nadaljevanja krepitve evra do ameriškega dolarja, japonskega jena in švicarskega franka na poslabšanje slovenske cenovne konkurenčnosti je bil relativno manjši zaradi hkratnega padca evra do valut nekaterih držav EU izven EMU. V drugem četrtletju je prispevek nominalne apreciacije efektivnega tečaja k njegovi realni četrtletni rasti (2,0 %) znašal približno četrtno, preostale tri četrtine pa je prispevala rast relativnih cen. K medletni realni rasti (1,8 %) je nominalna apreciacija tečaja prispevala dobro tretjino, dve tretjini pa je prispevala rast relativnih cen.

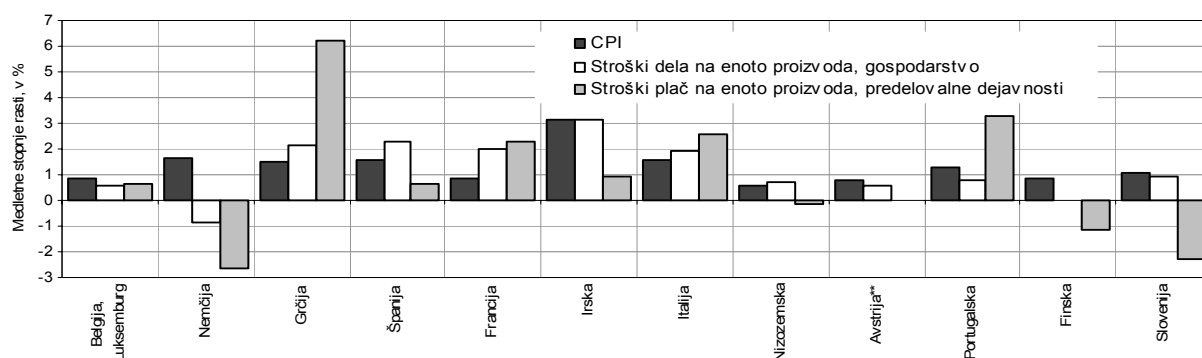
Merjeno z relativnimi cenami industrijskih proizvodov se je slovenska cenovna konkurenčnost v drugem četrtletju na četrtletni ravni izboljšala, njeno poslabševanje na medletni ravni pa se je rahlo umirilo. Slovenske cene industrijskih proizvodov so v primerjavi s tujimi na četrtletni ravni padle (za 0,6 %, po 0,8-odstotni rasti v prvem četrtletju), medtem

ko se je njihova medletna rast ohranila na ravni prvega četrtletja (1,2 %). Slovenski efektivni tečaj evra je bil zato v drugem četrtletju realno za 0,2 % nižji kot v prvem in za 1,9 % višji kot v drugem četrtletju lani.

Slovenija je bila zaradi pospešene rasti cen življenjskih potrebščin v drugem četrtletju med članicami evroobmočja z večjim poslabšanjem cenovne konkurenčnosti. Pri tem se je ob krepitvi evra v prvem polletju letos poslabšala cenovna konkurenčnost vseh članic evroobmočja. V drugem četrtletju je bilo v primerjavi s prvimi na osnovi podatkov Evropske komisije (EK) poslabšanje slovenske cenovne konkurenčnosti najizrazitejše. Medletne primerjave med članicami evroobmočja kažejo za Slovenijo nekoliko ugodnejšo sliko; Slovenija je bila v drugem četrtletju na repu prve tretjine, v prvem in drugem četrtletju skupaj pa v sredini (gl. graf).

V nasprotju s celotnim gospodarstvom so slovenske predelovalne dejavnosti zaradi močne rasti produktivnosti dela v prvem polletju medletno izboljšale svojo stroškovno konkurenčnost. Med članicami EMU je to uspelo še predelovalnim dejavnostim v Nemčiji, na Finskem in Nizozemskem. Po podatkih EK se je pri tem tako v Sloveniji kot v drugih članicah EMU (z izjemo Nemčije in Finske) poslabšala stroškovna konkurenčnost celotnega gospodarstva (gl. graf).

Graf: Realni efektivni tečaji evra*, deflacirani s CPI, stroški dela (gospodarstvo) in stroški plač (predelovalne dejavnosti) na enoto proizvoda v prvem polletju 2007

Viri podatkov: EK. Opombi: *do 36 industrijskih držav: EU 27, Avstralija, Kanada, ZDA, Japonska, Norveška, N. Zelandija, Mehika, Švica in Turčija; **za stroške plač na enoto proizvoda v predelovalnih dejavnostih ni podatka.

Ekonomski odnosi s tujino	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 8–9/2007	str. 6

Plačilna bilanca Slovenije, I–VII 2007, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I–VII 2006
Tekoče transakcije	15.017,2	15.418,2	-401,0	-251,3
Blagovna menjava (FOB)	11.552,8	12.172,1	-619,3	-399,5
Storitve	2.407,0	1.673,7	733,3	481,7
Dohodki od dela in kapitala	577,5	935,9	-358,4	-218,8
Tekoči transferi	480,0	636,5	-156,6	-114,7
Kapitalski in finančni račun	7.792,0	-6.195,4	1.596,7	416,2
Kapitalski račun	147,6	-137,0	10,7	-0,3
Kapitalski transferi	147,6	-136,1	11,5	0,7
Patenti, licence	0,0	-0,9	-0,9	-1,0
Finančni račun	7.644,4	-6.058,4	1.586,1	416,5
Neposredne naložbe	464,1	-680,2	-216,1	-43,4
Naložbe v vrednostne papirje	1.105,9	-2.697,1	-1.591,2	-506,7
Finančni derivativi	0,0	-6,4	-6,4	-17,5
Ostale naložbe	5.898,8	-2.674,7	3.224,1	371,5
Terjatve	23,8	-2.658,4	-2.634,6	-1.251,2
Obveznosti	5.875,0	-16,3	5.858,7	1.622,6
Mednarodne denarne rezerve	175,6	0,0	175,6	612,6
Statistična napaka	0,0	-1.195,7	-1.195,7	-164,9

Vir podatkov: BS. Opomba: ¹negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

Višji primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance je bil v prvih sedmih letošnjih mesecih večinoma posledica naraščajočega primanjkljaja v trgovinski bilanci in bilanci faktorskih dohodkov. Primanjkljaj v trgovinski bilanci se je večinoma povečal zaradi manjšega presežka v blagovni menjavi z državami nečlanici EU (z 919,7 mio EUR na 734,5 mio EUR), deloma pa tudi zaradi večjega primanjkljaja v trgovanju z državami EU (s 1.319,1 mio EUR na 1.353,8 mio EUR). Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov so povečale neto plačane obresti na zunanji dolg s strani bančnega sektorja in neto izdatki od neposrednih naložb.

Nominalna rast blagovnega uvoza (18,7 %) je bila v sedmih mesecih na medletni ravni nekoliko hitrejša od rasti izvoza (17,8 %). Po razpoložljivih polletnih podatkih ocenjujemo, da se je zaradi visoke rasti industrijske proizvodnje medletno najbolj povečal **uvoz** proizvodov za vmesno porabo. Po strukturi SMTK so k medletni rasti uvoza največ prispevali uvoz cestnih vozil, železa in jekla, električnih strojev in aparatov, barvnih kovin, kovinskih izdelkov ter kovinskih rud. Razpoložljivi polletni podatki o blagovnem **izvozu** po SMTK, izraženi v tekočih EUR, kažejo visoko rast izvoza cestnih vozil (23,8 %) kot tudi rast izvoza vseh ostalih proizvodov (16,4 %). K medletni rasti izvoza v tem obdobju so največ prispevali izvoz cestnih vozil, železa in jekla, kovinskih izdelkov, lesa in plutovine ter živinskih krmil.

Presežek v storitveni bilanci se je v letošnjih sedmih mesecih medletno povečal predvsem zaradi manjšega neto uvoza ostalih storitev in višjega neto dohodka od turizma (gl. str. 7). Pri tem moramo poudariti, da je analiza storitvenih tokov v letu 2007 precej otežena. Ocena transportnih in ostalih storitev namreč še vedno temelji na podatkih plačilnega prometa. Izjema so storitve potovanj, ki so se julija začele spremljati po novi metodologiji, in sicer na osnovi ciljnih anket SURS-a. BS je revidirala podatke za celotno leto 2006, vrednost izvoza potovanj v tekočem obdobju pa je povečala s koeficienti na osnovi lanske strukture plačil pod pragom 12.500 EUR in nad njim (gl. tudi EO 6/2007, str. 5).

Pri faktorskih dohodkih so se povečala neto plačila obresti domačih poslovnih bank, povečali pa so se tudi neto izdatki od neposrednih naložb. Bankam so se povečale prejete obresti na dana posojila tujini, vendar so bila plačila obresti zaradi visokega zadolževanja v tujini v preteklih letih še višja. V okviru neposrednih naložb so se okrepili tako neto izdatki od lastniškega kapitala (dividende in razdeljeni dobiček ter reinvestirani dobički) kot tudi neto plačila obresti na posojila med kapitalsko povezanimi podjetji.

Medletno povečanje primanjkljaja v bilanci tekočih transferov je bilo večinoma posledica večjega primanjkljaja ostalih sektorjev. Slednji (zavarovanja, ostali transferi, nakazila zdomcev) se je medletno povečal s 27,3 mio EUR na 54,2 mio EUR). Na rast primanjkljaja v bilanci tekočih transferov je vplival tudi večji primanjkljaj vladnega sektorja. Po podatkih Ministrstva za finance smo iz evropskega proračuna v sedmih letošnjih mesecih prejeli 154,5 mio EUR, kar je za 29,2 mio EUR manj kot v istem obdobju lani. Zmanjšala so se zlasti prejeta sredstva za strukturno in kohezijsko politiko. Vplačila v evropski proračun so znašala 184,2 mio EUR, kar je 12,8 mio EUR več kot v istem obdobju lani.

Finančne transakcije s tujino (brez mednarodnih denarnih rezerv) so v sedmih letošnjih mesecih dosegle neto pritok kapitala v vrednosti 1.410,4 mio EUR. V istem obdobju lani je bil dosežen neto odtok kapitala v vrednosti 196,0 mio EUR. Povečan neto pritok kapitala je bil večinoma posledica povečanja neto obveznosti BS do Evrosistema in dolgoročnega zadolževanja poslovnih bank. Izvoz kapitala se je medletno najbolj okrepil v obliki portfeljskih naložb domačih poslovnih bank. Močni odtoki kapitala, ki so bili v prvem letošnjem četrtletju predvsem posledica zapadanja blagajniških zapisov BS, so se v zadnjih štirih mesecih umirili. Iz naslova gotovine in vlog so se precej povečale terjatve BS do držav evroobmočja in terjatve v evrih do ostalih držav. Visoka statistična napaka je predvsem posledica ločevanja evrske gotovine, ki jo daje v obtok BS kot del Evrosistema, in tiste, ki prihaja v Slovenijo iz naslova transakcij z nerezidenti.

Menjava storitev

Ekonomsko ogledalo

UMAR

števila 8–9/2007

str. 7

	I–VII, mio EUR, tekoče cene		Nominalne stopnje rasti, v %	Struktura, v %	
	2006	2007		I–VII 2006	I–VII 2007
Storitve (saldo)	481,7	733,3	-	-	-
Izvoz storitev	1.882,9	2.407,0	27,8	100,0	100,0
Transport	600,0	688,1	14,7	31,9	28,6
Potovanja	779,2	940,8	20,7	41,4	39,1
Ostale storitve ¹	503,7	778,1	54,5	26,8	32,3
Uvoz storitev	-1.401,2	-1.673,7	19,4	100,0	100,0
Transport	-332,2	-407,4	22,6	23,7	24,3
Potovanja	-425,0	-469,1	10,4	30,3	28,0
Ostale storitve ¹	-643,9	-797,3	23,8	46,0	47,6

Vir podatkov: BS, preračuni avtorice. Opomba: med ostale storitve sodijo komunikacijske, gradbene, zavarovalniške, finančne, računalniške in informacijske storitve, licence, patenti in avtorske pravice, ostale poslovne storitve, osebne, kulturne in rekreacijske storitve ter državne storitve.

Izvoz storitev se je v prvih sedmih mesecih letos močno povečal, gibanja pa znatno odstopajo od tistih v zadnjih nekaj letih. Po eni strani so odraz sprememb, do katerih prihaja v dinamiki in strukturi izvoza storitev, po drugi strani pa tudi sprememb v metodologiji spremljanja potovanj (gl. tudi str. 6). Po plačilnobilančnih podatkih se je izvoz storitev v primerjavi z istim obdobjem leta 2006 nominalno povečal za 27,8 %, kar je znatno več kot izvoz blaga (18,2 %) ali uvoz storitev (19,4 %). Posledično je bila prekinjena dolgoletna tendenca zniževanja deleža izvoza storitev v skupnem izvozu blaga in storitev, obenem pa se je presežek v menjavi storitev v obdobju januar–julij 2007 medletno povečal za kar 251,6 mio EUR. Znašal je več kot 730 mio EUR, kar je presegalo celoletne presežke v menjavi storitev pred letom 2005.

Med tremi glavnimi kategorijami storitev se je najbolj povečal izvoz ostalih storitev. Med njimi je bila dosežena izjemna rast izvoza storitev posredovanja (za 2,3-krat), za katere je sicer značilno, da vrednost njihovega izvoza po letih zelo variira. Pomembno povečanje so dosegle tudi finančne (za 68,3 %) in gradbene storitve (43,4 %) ter razne poslovne, profesionalne in tehnične storitve (41,5 %). Tudi storitve potovanj so dosegle visoke stopnje rasti izvoza, v primerjavi z njimi je zaostajal izvoz transportnih storitev, ki so bile v zadnjih nekaj letih najbolj dinamična kategorija izvoza storitev. Razlike v stopnjah rasti med tremi glavnimi kategorijami storitev so vplivale na znatne spremembe v strukturi izvoza storitev, kjer so ostale storitve z 32,3 % prvič presegle delež transportnih storitev. Hkrati je postala struktura storitvenega izvoza mnogo bolj uravnotežena (gl. tabelo).

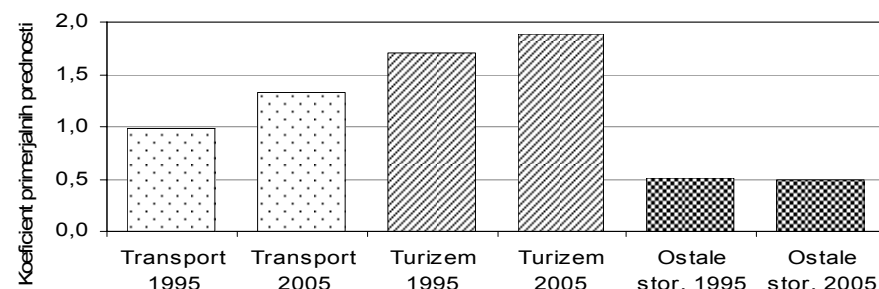
Tudi na strani uvoza so v prvih sedmih mesecih najhitrejšo medletno rast dosegle ostale storitve.

Med njimi so izstopale gradbene storitve (109,3-odstotna rast) in finančne storitve (67,7-odstotna rast). Pri prvih je to posledica intenzivne gradnje cestnega omrežja, pri drugih pa povečanega povpraševanja domačih podjetij po finančnih storitvah iz tujine. Rast uvoza transportnih storitev je le nekoliko zaostajala za rastjo uvoza ostalih storitev, pri storitvah potovanj pa je bila rast še precej nižja. Posledično se je delež ostalih storitev in transporta v strukturi uvoza storitev v prvih sedmih mesecih letos v primerjavi z istim obdobjem leta 2006 povečal, delež potovanj pa znižal (gl. tabelo).

Nadaljnji premik v smeri večjega deleža ostalih storitev v skupnem izvozu storitev je potreben, saj je delež teh storitev v EU 15 več kot 50-odstoten. Primerjava z EU je relevantna ne samo zaradi dejstva, ker je Slovenija njena članica, pač pa tudi zaradi tega, ker je EU za Slovenijo najpomembnejši trg za storitve (približno 75 % celotnega izvoza storitev). Hkrati je to zelo zahteven trg, kjer so prisotni najbolj konkurenčni ponudniki storitev in kjer se zato odražajo tudi spremembe v konkurenčni sposobnosti slovenskih ponudnikov storitev.

V obdobju 1995–2005 je Slovenija pri izvozu ostalih storitev povečala zaostanek za EU 15, medtem ko je hitreje povečevala izvoz transportnih storitev in potovanj. Skladno s tem so se spreminjali koeficienti primerjalnih prednosti (RCA; gl. opombo pod grafom) Slovenije v posameznih kategorijah storitev glede na EU 15. Slovenija je imela v letih 1995 in 2005 primerjalne prednosti pri storitvah potovanj (turizem), ki jih je v omenjenem obdobju še nekoliko izboljšala. Največ je v primerjavi z EU 15 pridobila pri transportu, medtem ko se je primerjalni zaostanek Slovenije na področju ostalih storitev v obdobju 1995–2005 rahlo povečal (gl. graf).

Graf: Koeficient primerjalnih prednosti* slovenskega izvoza storitev glede na EU 15, 1995 in 2005

Vir podatkov: Eurostat, izračuni avtorice. Opomba: *Koeficient primerjalnih prednosti (revealed comparative advantage - RCA) je izračunan kot delež storitve x v celotnem izvozu storitev posamezne države v primerjavi z deležem storitve x v celotnem izvozu skupine držav. Če je koeficient večji od 1, ima država primerjalne prednosti v izvozu storitev x glede na primerjalno skupino držav.

Cenovna gibanja in politika	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 8–9/2007	str. 8

Indeksi cen	2006		2007		
	XII 2006/ XII 2005	Φ (I 06–XII 06)/ Φ (I 05–XII 05)	VIII 2007/ VII 2007	VIII 2007/ VIII 2006	Φ (VII 06–VIII 07)/ Φ (VII 05–VIII 06)
Cene življenjskih potrebščin (CPI)	102,8	102,5	100,3	103,5	102,7
Blago	102,1	102,0	100,0	102,8	102,0
Goriva in energija	103,9	108,2	98,7	100,4	102,0
Drugo	101,7	100,5	100,3	103,2	102,0
Storitve	104,3	103,4	100,9	105,1	104,2
Cene življenjskih potrebščin (HICP)	103,0	102,5	100,2	103,4	102,9
Regulirane cene ¹	102,1	105,8	100,1	101,3	101,6
Energija	103,7	108,0	98,6	99,8	101,7
Drugo	97,9	100,2	103,6	104,7	101,4
Osnovna inflacija: - odrezano povprečje	102,7	102,8	100,2	102,4	102,2
- brez hrane in energije	102,0	101,2	100,5	103,1	101,9
Cene industrijskih proizvodov: - domači trg	102,8	102,3	99,9	105,3	104,2
- EMU	106,3	102,6	99,6	104,7	106,1
Cene življenjskih potrebščin v EMU	101,9	102,2	100,1	101,7	101,8

Vir podatkov: CPI, HICP, IPI: SURS; nadzorovane cene, osnovna inflacija: ocena UMAR; MUICP v EU: Eurostat (začasni podatki) in preračun UMAR. Opomba: ¹zaradi vsakoletnih sprememb indeksa reguliranih cen podatki med posameznimi leti niso neposredno primerljivi.

V poletnih mesecih so se povišali dolgoročnejši indikatorji inflacije. Potem ko se v juliju cene niso spremenile, so se v avgustu povišale za 0,3 %. Medletna rast cen je v juliju dosegla 3,8 %, v avgustu pa se je znižala na 3,5 %. Poleti se je povišala tudi povprečna inflacija, ki sedaj znaša 2,7 %, lahko pa pričakujemo, da se bo že zaradi preteklih cenovnih gibanj v prihodnjih mesecih še nekoliko povišala.

Pospešek inflacije v letošnjem letu je predvsem posledica rasti cen hrane in počitnic v paketu. Primerjava gibanja cen v prvih osmih mesecih letos s preteklima letoma pokaže, da se večina skupin cen spreminja (raste oz. pada) podobno kot v istem obdobju preteklih dveh let. Izjemi sta visoka rast cen v skupini hrana ter rekreacija in kultura (gl. graf). K rasti slednjih največ prispeva rast cen počitnic. Potem ko so se cene počitnic julija povišale za 13,7 %, so se avgusta povišale še za 3,3 %, v primerjavi z lanskim avgustom pa so bile višje za 7,3 %. V prvih osmih mesecih letos so k 3,2-odstotni inflaciji prispevale 1,1 o. t. Pretežni del tega prispevka je sezonske narave, kar pomeni, da se bo do konca leta močno znižal. Počitnice v paketu so se sicer podražile tako doma kot v tujini. 5,7-odstotna rast cen hrane v tem obdobju je k inflaciji prispevala 0,9 o. t., poudariti pa je treba, da se hrana draži tudi drugod

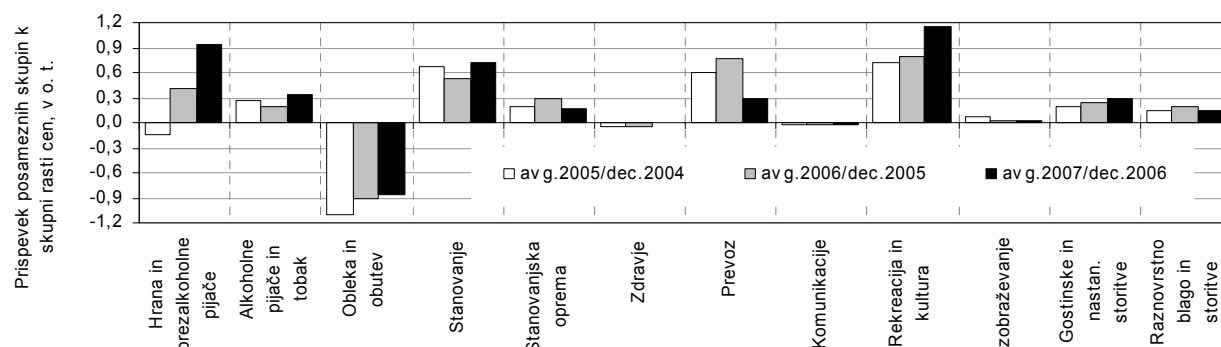
po Evropi.

V juliju je vlada dokončala proces harmonizacije trošarin na tobak in tobačne izdelke s predpisi EU. Uskladitev trošarin z zneski, ki so določeni s predpisi EU, je k inflaciji prispevalo nekaj več kot 0,2 o. t. S tem dvigom trošarin se je proces usklajevanja zaključil.

V juliju in avgustu se je zmanjšal letošnji prispevek cen tekočih goriv k inflaciji. Spremembe cene nafte na svetovnih trgih so se v juliju in avgustu ob hkratni slabitvi tečaja ameriškega dolarja v domači inflaciji odrazile v zmanjšanju skupnega letošnjega prispevka cen tekočih goriv k inflaciji. Prispevek rasti cen tekočih goriv se je namreč v juliju in avgustu skupaj znižal za 0,1 odstotne točke in je tako v prvih osmih mesecih letos znašal 0,6 odstotne točke.

Vlada je v septembru znižala trošarine na tekoča goriva za prevoz in ogrevanje. V skladu s politiko acikličnega prilagajanja trošarin na tekoča goriva za prevoz in ogrevanje je vlada, z namenom da nekoliko ublaži vpliv trenutnega naraščanja cen nafte na svetovnih trgih na domače cene, znižala trošarine na tekoča goriva za prevoz in ogrevanje na minimalno raven, ki je še dovoljena s predpisi EU. Ta ukrep je inflacijo znižal za približno 0,2 o. t.

Graf: Prispevki posameznih skupin indeksa cen k inflaciji v prvih osmih mesecih izbranih let

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.

Denarni trg – varčevanje prebivalstva

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 8–9/2007

str. 9

Prihranki prebivalstva v bankah in vzajemnih skladih domačih upravljalcev	Nominalni zneski, v mio EUR		Nominalne stopnje rasti, v %		
	31. XII 2006*	31. VII 2007	31. VII 2007/ 30. VI 2007	31. VII 2007/ 31. XII 2006*	31. VII 2007/ 31. VII 2006*
Celotni prihranki, skupaj	11.451,3	12.178,6	1,2	6,4	11,0
Prihranki v domači valuti, skupaj	7.181,3	11.759,9	1,3	n.s.	n.s.
Vloge čez noč ¹	3.730,9	5.478,4	-0,6	n.s.	n.s.
Kratkoročne vloge	2.558,1	4.485,8	2,1	n.s.	n.s.
Dolgoročne vloge	677,2	1.202,2	3,7	n.s.	n.s.
Vloge na odpoklic	215,0	593,5	8,6	n.s.	n.s.
Devizni prihranki, skupaj	4.270,0	418,7	-1,4	n.s.	n.s.
Vloge čez noč ¹	1.794,3	173,4	-2,2	n.s.	n.s.
Kratkoročne vloge	1.877,1	183,0	-2,4	n.s.	n.s.
Dolgoročne vloge	474,4	45,5	1,1	n.s.	n.s.
Vloge na odpoklic	124,2	16,8	13,4	n.s.	n.s.
Vzajemni skladi²	1.967,3	2.692,1	4,9	36,8	75,7

Vir podatkov: Bilten BS, preračuni UMAR. Opombe: ¹v pogledne vloge; ²podatki so za mesec junij; *zaradi prenosa evrskih vlog med vloge v domači valuti podatki iz preteklih let niso povsem primerljivi s podatki za leto 2007, zato tudi izračuni stopenj rasti niso smiselni.

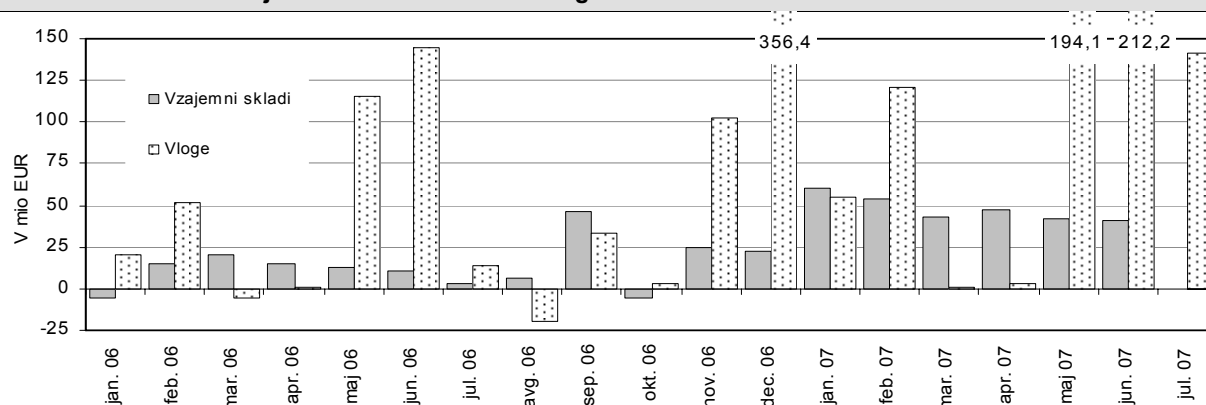
Po tem ko je varčevanje prebivalstva v bankah v preteklih letih v mesecu juliju dosegalo minimalne stopnje rasti ali pa je celo upadalo, se je letos razmeroma močno okrepilo. Mesečna rast se tako že tretji mesec zapored ohranja na ravni nad 1 %. Zaradi višjih obrestnih mer se krepijo evrske vloge, medtem ko devizne še naprej upadajo in predstavljajo le še slabe 4 odstotke vseh prihrankov prebivalstva v bankah. Vloge prebivalstva so tako v prvih sedmih mesecih letos porasle za 6,4 %, kar je natanko dvakrat toliko kot v istem obdobju lani. Medletna rast se je okrepila že četrti mesec zapored in je prvič po več kot letu in pol presegla 10 %. Celotni neto tokovi so dosegli vrednost 727,3 mio EUR in so za več kot enkrat presegli neto prilive iz primerljivega obdobja lani. Skoraj 70 % vseh neto tokov so predstavljale vloge na odpoklic (37,3 %) in kratkoročne vloge (32,1 %). Prve so bile za več kot dvajsetkrat višje kot v primerljivem obdobju lani. Precej so se umirili neto prilivi vlog čez noč, ki so dosegli le dobrih 40 % vrednosti neto prilivov iz prvih sedmih mesecev lani.

V juliju so se krepile vse vrste vezanih vlog, najbolj, za 8,8 %, vloge na odpoklic, katerih mesečna rast letos ni bila nikoli nižja od 6 %. Obseg tovrstnih vlog

je v sedmih mesecih letos porasel za skoraj 80 %, medtem ko rast v istem obdobju lani ni dosegla niti 5-odstotne ravni. Rast ostalih kratkoročno in dolgoročno vezanih vlog se je okrepila precej manj. Kratkoročne so letos na mesečni ravni v povprečju dosegle 0,7-odstotno stopnjo rasti, dolgoročne pa 1,2-odstotno stopnjo rasti. Prve so se tako v sedmih mesecih letos povečale za 5,3 % (v istem obdobju lani za 1,6 %), druge pa so po lanskem upadu v prvih sedmih mesecih za 3,1 % v primerljivem obdobju letos dosegle 8,3-odstotno rast.

Visoke stopnje rasti dosegajo tudi vzajemni skladi, ki so v prvi polovici leta povečali obseg sredstev kar za dobro tretjino. Pretežen del prirasta gre na račun razmeroma visoke donosnosti tovrstnih naložb, pomemben del pa so prispevala tudi neto vplačila v vzajemne sklade, ki so v prvih šestih mesecih letos dosegla vrednost 287,1 mio EUR in so bila kar za 3,2-krat višja kot v primerljivem obdobju leta 2006. Podatki o strukturi posameznih vrst skladov kažejo, da je delež bolj tveganih delniških vzajemnih skladov dosegel že skoraj dve tretjini vseh sredstev vzajemnih skladov slovenskih upravljalcev.

Graf: Neto tokovi v vzajemne sklade in bančne vloge

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR. Opomba: za julij podatek za vzajemne sklade še ni dostopen.

Denarni trg – krediti

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 8–9/2007

str. 10

Obseg kreditov domačih bank	Nominalni zneski, v mio EUR		Nominalna rast kreditov, v %		
	31. XII 2006*	31. VII 2007	31. VII 2007/ 30. VI 2007	31. VII 2007/ 31. XII 2006*	31. VII 2007/ 31. VII 2006*
Kreditni skupaj	20.052,9	24.029,5	3,0	19,8	30,5
Kreditni v domači valuti	7.317,1	22.521,3	2,7	n.s.	n.s.
Kreditni podjetjem in NFI	3.926,5	16.600,9	3,4	n.s.	n.s.
Kreditni prebivalstvu	2.896,4	5.364,1	1,7	n.s.	n.s.
Kreditni državi	494,3	556,3	-8,2	n.s.	n.s.
Devizni krediti	12.735,8	1.508,2	7,7	n.s.	n.s.
Kreditni podjetjem in NFI	10.091,3	698,9	8,7	n.s.	n.s.
Kreditni prebivalstvu	2.484,3	793,1	7,0	n.s.	n.s.
Kreditni državi	160,1	16,3	-2,7	n.s.	n.s.
Kreditni prebivalstvu po namenu	5.380,7	6.157,2	2,4	14,4	25,0
Potrošniški krediti	2.286,6	2.531,9	1,8	10,7	16,9
Stanovanjski krediti	1.955,8	2.361,0	3,1	20,7	39,1
Ostalo	1.138,3	1.264,2	2,1	11,1	18,9

Vir podatkov: Bilten BS, preračuni UMAR. Opombi: NFI – nederarne finančne institucije; *zaradi prenosa evrskih kreditov med kredite v domači valuti podatki iz preteklih let niso primerljivi s podatki za leto 2007, zato tudi izračuni stopenj rasti niso smiselni.

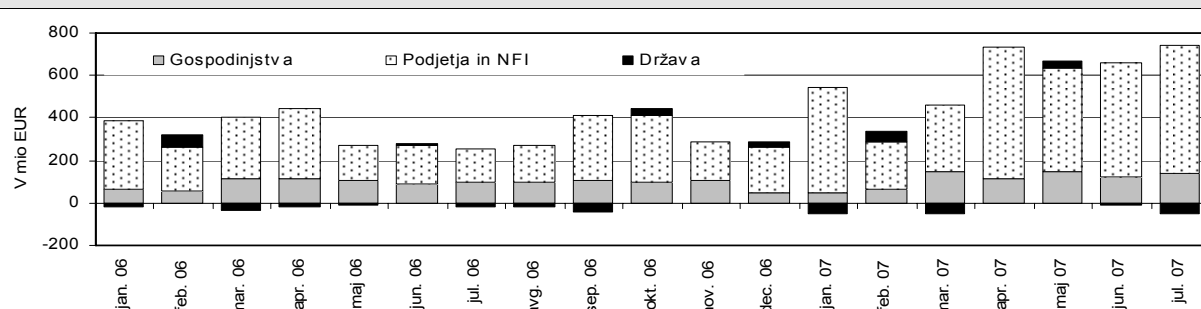
Kreditna aktivnost domačih bank se je krepila tudi v juliju. V lanskih poletnih mesecih so se mesečne stopnje rasti kreditov gibale na ravni okrog 1,5 %, letos pa so dosegale približno enkrat višje stopnje. Tako je julijska medletna stopnja rasti kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem presegla 30 % in s tem dosegla najvišjo vrednost od leta 2005, od kar imamo primerljive podatke. Slovenija je v tem mesecu med vsemi državami članicami EMU dosegla daleč najvišjo stopnjo rasti kreditov. Nekoliko višje stopnje rasti so imele le še Španija (20,6 %), Irska (17,3 %) in Grčija (15,7 %). Še naprej se močneje krepijo predvsem krediti podjetjem in NFI, medtem ko se je rast kreditov prebivalstva stabilizirala, država pa je kredite še naprej neto odplačevala. Celotni neto tokovi kreditov nebančnim sektorjem so tako v sedmih mesecih letos dosegli vrednost 3.976,6 mio EUR (kar je za slabe tri četrtine več od primerljivega obdobja lani) in so že presegli celotno vrednost neto odobrenih kreditov iz leta 2006.

Rast obsega kreditov podjetjem in NFI je na mesečni ravni že četrtoč zapored presegla 3 %. Po tem ko so v preteklih dveh mesecih podjetja in NFI najemala predvsem kredite za ostale namene, so v juliju tovrstne kredite neto odplačevala, okrepila pa so zadolževanje za obratna sredstva in tudi za investicije. Medletna rast se je tako v juliju dvignila na raven 34,9 %. K rasti so največ (19,1 odstotne točke) prispevali krediti za obratna sredstva, pomemben (11,7 odstotne točke) pa je bil tudi prispevek kreditov za investicije. Neto tokovi kreditov podjetij in NFI so v juliju

s 602,3 mio EUR dosegli drugo najvišjo vrednost letos (aprila so bili na ravni 620,6 mio EUR), v prvih sedmih mesecih letos pa so znašali kar 3.281,9 mio EUR. To je skoraj dvakrat toliko kot v istem obdobju leta 2006. Po precejšnji okrepitvi zadolževanja v prvem četrtletju so podjetja v drugem četrtletju zmanjšala svojo neto zadolženost v tujini. Po aprilskem neto odplačevanju so podjetja in NFI tudi v juniju neto odplačevala kredite, najete v tujini, in sicer v višini 21,2 mio EUR. Podjetja in NFI so tako v prvi polovici leta neto najemala tuje kredite v višini 239,9 mio EUR, kar je za 22,7 % manj kot v istem obdobju lani.

Prebivalstvo se še naprej pretežno zadolžuje v obliki stanovanjskih kreditov. Njihovi neto tokovi so v prvih sedmih mesecih letos dosegli vrednost 405,2 mio EUR, kar je 23,3 % več kot v istem obdobju lani. Predstavljali so dobro polovico vseh neto tokov, ki so na medletni ravni porasli za približno petino. Podobno rast kot pri stanovanjskih kreditih so dosegli tudi neto tokovi potrošniških kreditov, vendar pa so bili vrednostno precej nižji kot pri stanovanjskih, saj so dosegli vrednost 245,3 mio EUR. Medletna rast obsega tovrstnih kreditov se že skoraj vse leto ohranja na ravni med 15 in 17 %. Višjo stopnjo rasti potrošniških kreditov je julija dosegla le Grčija (21,2 %), povprečje v EMU pa je znašalo 4,2 %. Obseg potrošniških kreditov v primerjavi z BDP je v Sloveniji v letu 2006 dosegel raven 7,7 %, medtem ko je bilo povprečje EMU v tem letu na ravni 7,0 %. Pri ostalih vrstah kreditov prebivalstvu je Slovenija precej zaostala za povprečjem v EMU.

Graf: Neto tokovi kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.

Izbrani kazalci trga delovne sile		V tisoč				Rast v %		
		I-XII 2006	XII 2006	VI 2007	VII 2007	I-VI 2007/ I-VI 2006	I-VII 2007/ I-VII 2006	Φ 2006/ Φ 2005
A	Aktivni po mesečnih poročilih (A=B+C)	910,7	911,3	925,4	924,5	1,3	1,3	0,6
	Formalno delovno aktivni*	824,8	833,0	856,2	854,4	3,4	3,4	1,4
B	Zaposleni v podjetjih in organizacijah	675,1	681,7	697,5	696,2	2,9	2,9	1,3
	Zaposleni pri fizičnih osebah	66,5	67,5	70,6	70,8	5,1	5,1	1,7
	Samozaposleni (vključno s kmeti)	83,3	83,8	88,1	87,3	6,4	6,2	2,1
	Registrirani brezposelni	85,8	78,3	69,3	70,1	-18,1	-18,1	-6,6
C	Ženske	47,0	42,6	38,5	39,3	-17,2	-17,3	-4,9
	Starejši od 40 let	39,7	37,7	36,7	36,9	-7,2	-7,2	-0,9
	Brezposelni več kot 1 leto	41,9	39,7	36,0	35,8	-12,1	-12,4	-3,6
D	Stopnja registr. brezposelnosti (C/A), %	9,4	8,6	7,5	7,6	-	-	-
	Moški	8,9	7,1	6,0	6,0	-	-	-
	Ženske	12,0	10,5	9,4	9,6	-	-	-
E	Prosta delovna mesta	19,0	15,9	23,1	18,8	4,6	4,8	12,3
	Za določen čas, v %	75,3	76,4	76,6	78,4	-	-	-
F	Nove zaposlitve	13,0	9,1	13,0	11,8	-0,8	-1,4	13,8
	Z nižjo izobrazbo	3,9	2,6	4,6	3,9	3,4	2,6	19,4
	S srednjo izobrazbo	7,1	5,2	6,7	6,4	-2,6	-3,2	13,8
	Z višjo in visoko izobrazbo	2,0	1,3	1,6	1,6	-3,3	-3,6	4,3

Viri podatkov: SURS, ZRSZ, izračuni UMAR. *Opomba:* *delovno aktivni po administrativnih virih.

Ugodni trendi na trgu dela se kljub sezonskim odklonom nadaljujejo. Število formalno delovno aktivnih se je tako kot aprila in maja tudi v juniju povečalo za 0,4 % (najbolj ponovno v gradbeništvu). Julija je upadlo za 0,2 %, predvsem zaradi odpuščanj zaposlenih za določen čas in znižane ocene števila samostojnih kmetov. Medletna rast povprečnega števila formalno delovno aktivnih v prvem polletju 2007 je bila 3,4 %: najvišja (11,1 %) v gradbeništvu, visoka pa še v poslovnih storitvah (8,7 %) in kmetijstvu (8,3 %). Tudi medletna rast delovno aktivnih po anketi je bila v drugem četrletju letos visoka, 2,6-odstotna, povprečno v prvem polletju pa 1,9-odstotna. Stopnja anketne brezposelnosti je v drugem četrletju padla na 4,6 %, kar je za 1,3 odstotne točke manj kot pred letom. Julijska stopnja registrirane brezposelnosti se je sezonsko povečala na 7,6 %.

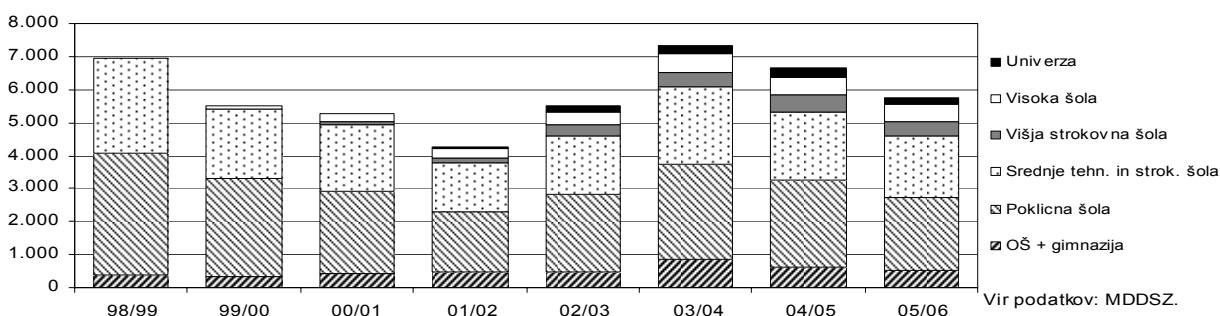
Število registriranih brezposelnih se je po julijemskem sezonskem povečanju na 70.134 avgusta zmanjšalo na 68.539. Julijsko povečanje števila registrirano brezposelnih je vsakoleten sezonski pojav, katerega vzrok so junijska odpuščanja zaposlenih za določen čas (zlasti na področju izobraževanja), ki pa jih je bilo letos (skupaj 2.897) manj kot lani (3.149). Manjši kot lani je bil tudi priliv iskalcev prve zaposlitve (678) ter priliv drugih brezposelnih, ki so izgubili delo (1.955). Avgusta je priliv v brezposelnost ponovno upadel (na 4.491) in je bil najnižji letos. Po drugi strani so bili julija nižji kot junija in kot julija lani tudi odlivi iz brezposelnosti, ki pa so se

avgusta ponovno povečali. Julija je delo dobilo 3.047, avgusta pa 3.823 brezposelnih, iz drugih razlogov pa se je število registriranih brezposelnih julija zmanjšalo še za 1.621 avgusta pa za 1.909 oseb.

»Program 10.000«¹ vsako leto uspešno zaključi med 25–35 % udeležencev, od katerih vsaj petina dobi delo v šestih mesecih. Program je eden od pomembnejših programov aktivne politike na trgu dela. Brezposelnim osebam omogoča pridobiti višjo ali dodatno javno veljavno izobrazbo, s čimer naj bi si povečali možnosti za zaposlitev. Število udeležencev programa se zadnja leta zmanjšuje (gl. graf). V šolskem letu 2005/06 je bilo vanj vključenih 6.332 oseb. Največ je vključenih v programe za pridobitev poklicne (približno dve petini) in srednje strokovne oziroma tehnične izobrazbe (slaba tretjina). Več kot polovica vključenih je žensk, oseb brez izobrazbe ali oseb v starosti do 26 let. Osip iz programa je majhen (4–5 %), več (približno 35 %) je prekinitev programa. Le manjši del (v letu 2005/06 15,8 %) udeležencev je vključenih v program več kot dve leti. Program vključuje tudi posebna podporna programa: Projektno učenje za mlajše (predvsem za mlade osipnike) in Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Most do izobrazbe (za osebe s slabšo funkcionalno pismenostjo). V ta dva podprograma je bilo v šolskem letu 2005/06 vključenih 199 oziroma 367 oseb.

¹Do šolskega leta 2002/2003 »Program 5000«.

Graf: **Vključeni v formalno izobraževanje po programu izobraževanja brezposelnih, 1998/99–2005/06**

Plače	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	števila 8–9/2007	str. 12

Rast bruto plače na zaposlenega, v indeksih rasti	Plače v EUR VII 2007	Nominalno			Realno ¹		
		VII 07/VI 07	VII 07/VII 06	I–VII 07/I–VII 06	VII 07/VI 07	VII 07/VII 06	I–VII 07/I–VII 06
Bruto plača na zaposlenega skupaj	1.262,95	100,7	106,9	105,7	100,7	103,0	102,8
Zasebni sektor (A do K)	1.180,03	100,1	107,6	106,5	100,1	103,7	103,6
A Kmetijstvo	1.029,02	100,2	108,5	107,4	100,2	104,5	104,5
B Ribištvo	1.014,71	100,0	108,6	103,1	100,0	104,6	100,2
C Rudarstvo	1.517,50	96,5	106,6	104,3	96,5	102,7	101,5
D Predelovalne dejavnosti	1.091,03	99,7	107,5	106,1	99,7	103,5	103,2
E Oskrba z elektriko, plinom, vodo	1.501,96	95,3	103,5	103,9	95,3	99,7	101,1
F Gradbeništvo	1.050,28	101,9	108,5	107,2	101,9	104,5	104,2
G Trgovina	1.136,23	101,0	107,8	107,7	101,0	103,8	104,8
H Gostinstvo	919,79	98,8	106,5	104,9	98,8	102,6	102,1
I Promet, skladiščenje in zveze	1.329,27	101,3	106,9	105,7	101,3	103,0	102,9
J Finančno posredništvo	1.833,14	95,9	108,5	108,0	95,9	104,5	105,0
K Poslovanje z nepremičninami	1.330,00	101,6	108,4	106,1	101,6	104,4	103,2
Javne storitve (L do O)	1.509,81	102,1	105,9	104,3	102,1	102,0	101,4
L Javna uprava	1.564,91	103,9	108,7	104,4	103,9	104,7	101,6
M Izobraževanje	1.570,69	101,3	104,3	105,1	101,3	100,5	102,2
N Zdravstvo in socialno varstvo	1.422,80	102,2	105,4	103,5	102,2	101,5	100,7
O Dr. javne, skupne, osebne storitve	1.398,65	100,0	104,5	103,6	100,0	100,7	100,8

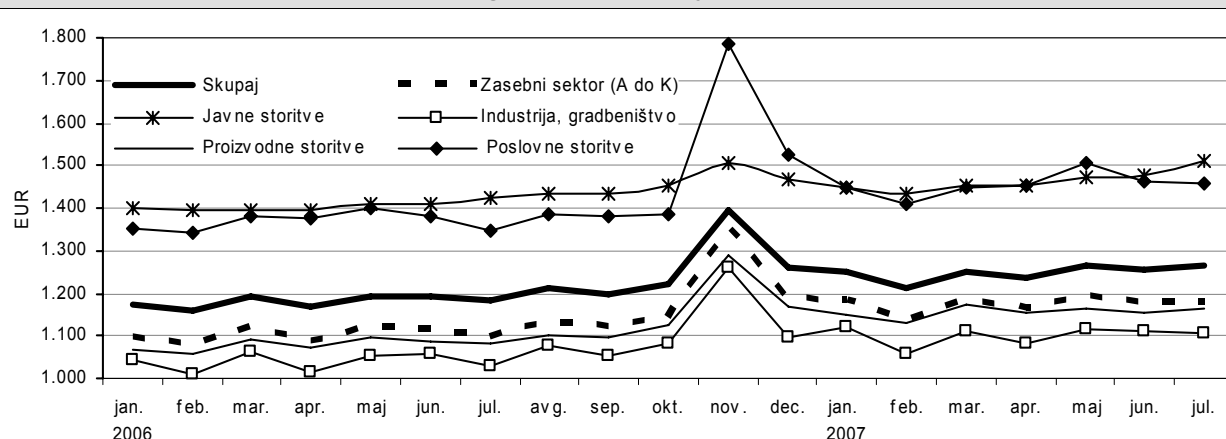
Vir podatkov: SURS in preračuni UMAR za zasebni sektor in javne storitve. Opomba: ¹ deflacirano s cenami življenjskih potrebščin.

Bruto plača na zaposlenega je v juniju nominalno upadla za 0,7 % in realno za 1,1 %. V zasebnem sektorju je večinoma zaradi en delovni dan krajšega meseca bruto plača nominalno upadla za 1,1 % in realno za 1,5 %, medtem ko je bruto plača v javnih storitvah približno ohranila raven iz preteklega meseca. Nominalno se je povečala za 0,2 % in realno upadla za 0,2 %.

V juliju se je bruto plača nominalno povečala za 0,7 %, zaradi nespremenjenih cen je bila tolikšna tudi realna rast. Bruto plača je v zasebnem sektorju približno ohranila nominalno raven prejšnjega meseca, saj za dva delovna dneva daljši julij zaradi dopustov ni imel tolikšnega vpliva na rast plač. V skupini dejavnosti **industrije in gradbeništva** (C, D, E, F) je bruto plača na zaposlenega nominalno upadla za 0,3 %. V tej skupini se je povečala edino bruto plača v dejavnosti gradbeništva, kjer je julij mesec visoke sezone aktivnosti. Najvišjo rast so dosegle bruto plače na zaposlenega v skupini **proizvodnih storitev** (G, H, I), nominalno za 0,9 %. Bruto plača je nominalno upadla le v gostinstvu, kjer je bila rast tudi v obdobju sedmih mesecev počasnejša od rasti povprečne bruto plače v zasebnem sektorju. Bruto plača v skupini **poslovnih storitev** (J, K) je nominalno upadla za 0,2 %.

Julijska bruto plača v javnih storitvah se je nominalno povečala za 2,1 %. Razlog za tako povečanje je v usklajevalnem mehanizmu iz parafiranega Dogovora o višini splošne uskladitve osnovnih plač in višine sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij za obdobje 2007–2009. Izhodiščne plače so se v tem mesecu povečale za 1,3 % (0,8 % od skupnih 2,1 % je bilo namenjeno za odpravo plačnih nesorazmerij) ter še dodatno za 0,45 %, kot je v letu 2006 znašala razlika med dejansko inflacijo (december 2006/december 2005) in pragom 2,35 %, od koder je potrebno nastalo razliko v dejanski inflaciji vračunati v plače. Skupaj z razliko za lansko inflacijo je bil odstotek uskladitve 1,75 %. Poleg tega je bil v juliju izplačan še poračun te razlike od januarja do junija letos. Zaradi tega so se bruto plače dodatno povečale za približno 2,7 % in se bodo v avgustu za približno toliko tudi znižale. Najbolj se je bruto plača na zaposlenega povečala v javni upravi, najmanj pa v dejavnosti izobraževanja. V dejavnosti izobraževanja se bruto plača v juliju običajno zniža za približno 2 %, saj z nastopom šolskih počitnic odpade izvajanje dodatnih šolskih obveznosti. Tudi v zdravstvu je v poletnih mesecih nekoliko manjši obseg dela, kar vpliva na manjši učinek uskladitvenega odstotka na rast plač.

Graf: Nominalna bruto plača na zaposlenega po skupinah dejavnosti

Izbrani konjunkturni kazalci	Stopnje rasti, v %			
	VII 2007/ VI 2007	VII 2007/ VII 2006	I–VII 2007/ I–VII 2006	I–XII 2006/ I–XII 2005
Industrijska proizvodnja predelovalnih dejavnosti ¹	-0,4	10,4	9,9	6,5
- Izrazito izvozno usmerjene panoge ²	0,8	19,5	14,1	8,0
- Zmerno izvozno usmerjene panoge ³	-2,0	7,0	10,0	8,9
- Pretežno na domači trg usmerjene panoge ⁴	2,8	7,4	4,4	0,8
Povprečno število zaposlenih	-0,2	1,1	1,0	-1,7
Produktivnost dela	-0,2	9,2	8,8	8,3
Vrednost zalog proizvodov ⁵	0,9	10,4	7,7	1,8
Prihodek od prodaje ⁵	0,7	11,2	8,6	5,2
Nova naročila ⁵	-16,0	14,7	12,8	6,7
Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih (domači trg)	0,1	3,8	3,9	2,3
- relativno glede na inflacijo	0,1	0,0	1,1	-0,2

Vir podatkov: SURS; preračuni UMAR. Opombe: ¹realna rast, izračunana na podlagi podatkov o vrednosti proizvodnje – preračun SURS z indeksom cen IPI (začasni podatki); ²podpodročja dejavnosti D (DG, DK, DM), pri katerih na podlagi podatkov AJ PES za gospodarske družbe v RS povprečni delež čistih prihodkov iz prodaje, ustvarjenih na tujih trgih, v čistih prihodkih iz prodaje (v nadaljevanju DČPPTT) v povprečju zadnjih treh let presega 70 %; ³podpodročja dejavnosti D (DB, DC, DD, DH, DJ, DL, DN), pri katerih se DČPPTT giblje med 50 in 70 %; ⁴podpodročja dejavnosti D (DA, DE, DF, DI), pri katerih je DČPPTT pod 50 %; ⁵realna rast.

Julija je bila medletna rast industrijske proizvodnje ponovno dvomestna. Po začasni podatki SURS se je vrednost proizvodnje v primerjavi z julijem preteklega leta povišala za 10,4 %. Realna medletna rast je bila tako po zmernejšima maju in juniju zopet zelo visoka. Na to je dodatno vplival delovni dan več v letošnjem juliju, saj je delovnim dnevom prilagojena rast znašala 8,1 %.

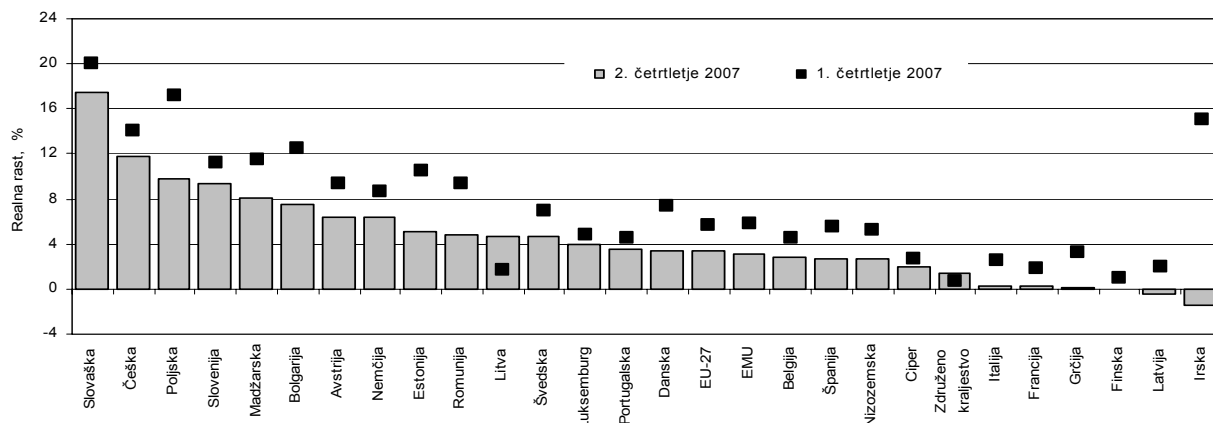
V drugem četrtletju so visoke rasti iz prvega četrtletja ohranile predvsem tehnološko zahtevnejše panoge¹. V prvih treh mesecih so tudi nekatere tehnološko manj zahtevne dejavnosti, dodatno pospešene z gradbeno aktivnostjo, dosegle izredno visoke stopnje rasti. Zmerni upočasnitvi skorajda vseh panog predelovalne industrije v drugem četrtletju ni sledila hitro rastoča kemična industrija (DG), medtem ko se je proizvodnja vozil in plovil (DM) povzpela visoko nad negativne rezultate prvega četrtletja. Omenjeni industriji spadata med tehnološko zahtevnejše. Hitra

rast teh dejavnosti se je nadaljevala tudi v mesecu juliju, tako da je v prvih sedmih mesecih skupna rast tehnološko zahtevnejših panog dohitela rast srednje nizko zahtevnih (obe skupini približno 13 % na medletni ravni). V prvem četrtletju so prve izkazovale 12,1-odstotno in druge 17,5-odstotno realno rast industrijske proizvodnje. Tretja, nizko tehnološko zahtevna skupina dejavnosti, je v prvih sedmih mesecih v povprečju izkazovala nižje (približno 3-odstotne) stopnje rasti.

Konec polletja je slovenska predelovalna industrija beležila eno najvišjih rasti v EU. Medtem ko je bila rast industrijske proizvodnje v prvem četrtletju visoka v domala celotni EU in se je povzpela celo nad primerljive rasti v ugodnem lanskem letu, so se rasti v drugem četrtletju umirile (gl. graf). Slednje velja tudi za Slovenijo, vendar v manjšem obsegu. Slovenija je tako v prvih šestih mesecih dosegla eno najvišjih rasti v EU, kar lahko povezujemo z ugodno konjunkturo v najpomembnejših trgovinskih partnericah (Nemčija, Avstrija) ter v državah, kamor je Slovenija letos pospešeno izvažala (Madžarska, Češka, Poljska in Slovaška). Vse te države letos dosegajo visoke rasti industrijske proizvodnje glede na povprečje EU (gl. graf).

¹Med visoko in srednje visoko tehnološko zahtevne panoge po OECD metodologiji uvrščamo podpodročja DG, DK, DL in DM. Med srednje nizko tehnološko zahtevne panoge štejemo DF, DH, DI in DJ, med nizko tehnološko zahtevne pa DA, DB, DC, DD, DE in DN (za opis kratic gl. priložo na str. P21).

Graf: Industrijska proizvodnja predelovalnih dejavnosti (delovnim dnevom prilagojeni podatki)

Vir podatkov: Eurostat, preračuni UMAR.

Izbrani kazalci gradbeništva, realni indeksi	VII 2007/ VII 2006	Q2 2007/ Q2 2006	2006/ 2005
Vrednost opravljenih gradbenih del ¹	119,7	131,5	115,3
Stavbe	120,4	131,0	114,0
Stanovanjske	88,8	101,6	102,6
Nestanovanjske	129,2	141,2	117,7
Inženirski gradbeni objekti	119,2	132,0	116,8
Vrednost zaloge pogodb ^{1, 2}	117,3	119,6	173,5
Vrednost novih pogodb ¹	98,8	95,8	152,3
Število delovno aktivnih v gradbeništvu	110,5	110,8	107,5
Povprečna bruto plača na zaposlenega v gradbeništvu ³	104,5	103,6	103,5

Viri podatkov: SURS, GZS, preračuni UMAR. Opombi: ¹v raziskovanje so zajeta vsa gradbena podjetja, katerih vrednost prihodka je po zaključnih računih v letu 2005 dosegla vsaj 1,45 mio EUR, in enote v sestavi, ki se ukvarjajo z gradbeno dejavnostjo in imajo najmanj 20 zaposlenih, ter še nekatera negradbena podjetja, ki izvajajo gradbeno dejavnost; ²konec obdobja; ³deflacionirano z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Visoka gradbena aktivnost se je nadaljevala tudi v drugem četrtletju. Dodana vrednost je bila po podatkih nacionalnih računov za 25,7 % višja kot v istem obdobju lani. Vrednost opravljenih del v večjih podjetjih (gl. opombo pod tabelo) je bila višja za 31,5 %, največje povečanje je bilo v gradnji nestanovanjskih stavb (41,2 %), medtem ko je bila gradnja stanovanj na približno isti ravni kot leto pred tem. Pri interpretaciji podatka o vrednosti del v stanovanjski gradnji je treba opozoriti, da v te podatke niso vključena manjša podjetja (gl. opombo pod tabelo), ki po naših ocenah večji del svoje aktivnosti opravijo v gradnji stavb. Po desezoniranih podatkih se je aktivnost v večjih podjetjih v aprilu in maju povečala, v juniju pa znižala.

Podatki za junij in julij kažejo prve znake umirjanja.

Julija je bila vrednost del po desezoniranih podatkih na približno isti ravni kot mesec pred tem in tako za 7,4 % nižja kot maja. V prvih petih mesecih je bila vrednost opravljenih del za 38,7 % višja kot leto pred tem, v juniju in juliju pa le še za 16,7 %.

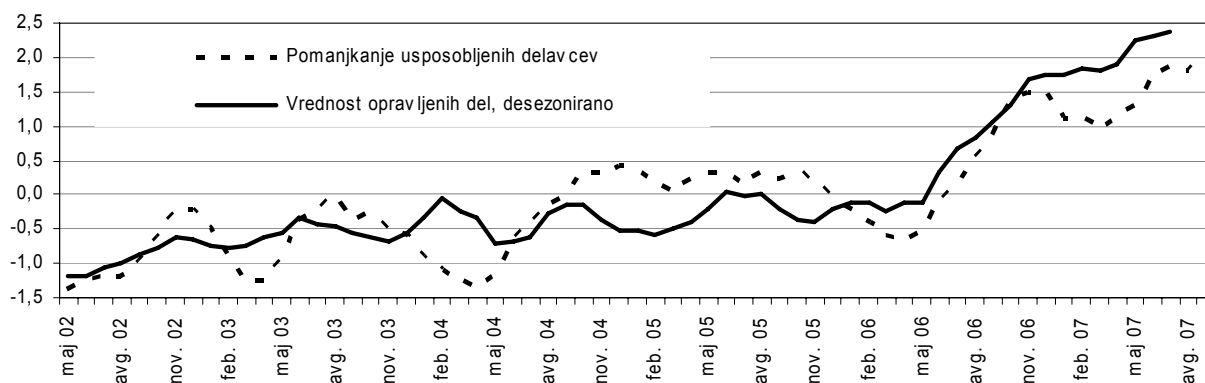
Nadaljevala se je rast števila delovno aktivnih. Lani je bilo število delovno aktivnih v gradbeništvu v povprečju za 7,5 % večje kot leto pred tem, v prvih sedmih mesecih letošnjega leta pa se je povzpelo kar za 11,0 %. Povečuje se zaposlovanje tujcev (gl. EO 7/2007, str. 11). Po dejavnostih se je podobno kot lani število delovno aktivnih okrepilo predvsem v zaključnih gradbenih delih in v splošnih gradbenih delih; po

»statusu« so bile rasti višje pri samostojnih podjetnikih in njihovih zaposlenih.

Vedno več podjetij ima težave s pridobivanjem delavcev. Po podatkih poslovnih tendenc v gradbeništvu je septembra kar 51 % podjetij kot omejitveni dejavnik navedlo »pomanjkanje usposobljenih delavcev«. Če odgovore utežimo s številom zaposlenih, je bil delež še višji (58 %), kar je največ v zadnjih petih letih (od kar razpolagamo s podatki). »Pomanjkanje usposobljenih delavcev« kot omejitveni dejavnik se je precej povečalo v drugi polovici lanskega leta (gl. tudi graf), kar sovпада z okrepljeno gradbeno aktivnostjo v tem obdobju.

Po znižanju v prvem četrtletju je bila skupna načrtovana površina vseh stavb v drugem četrtletju ponovno večja kot v istem obdobju lani. Predvidena površina novih oz. povečav stavb je bila v drugem četrtletju za 16,0 % večja kot v istem četrtletju leto pred tem. Povečanje je posledica visoke skupne načrtovane površine stanovanjskih stavb (povečanje za 54,4 %), medtem ko je bila skupna načrtovana površina nestanovanjskih stavb medletno manjša za 16,6 % (kar ni presenečenje, saj je bilo lani v drugem četrtletju povečanje kar 61,8-odstotno). Z izdanimi gradbenimi dovoljenji je bila predvidena gradnja 2.872 novih stanovanj, kar je 41,7 % več kot leto pred tem oziroma največ od kar razpolagamo s podatki (od leta 1999 dalje).

Graf: Desezonirana vrednost opravljenih del in pomanjkanje usposobljenih delavcev, odstopanje od dolgoletnega povprečja v standardnih odklonih, trimesečne drseče sredine

Kazalniki zasebne potrošnje in zadolževanja prebivalstva

Ekonomsko ogledalo

UMAR

števila 8–9/2007

str. 15

Izbrani kazalniki zasebne potrošnje in zadolženosti	Stopnje rasti na medletni ravni, realno v %*	
	I–VI 2007	I–VI 2006
Masa neto plač ¹	7,7	3,1
Prihodek v trgovini na drobno ²	1,6	3,2
Prvič registrirana osebna vozila ³	10,9	-0,4
Kazalec zaupanja potrošnikov ⁴	-8,2	-16,0
Posojila poslovnih bank prebivalstvu (stanje konec obdobja) ⁵	24,6	26,1
Varčevanje prebivalstva v bankah (stanje konec obdobja) ⁵	9,9	6,1

Vir podatkov: SURS, DUNZ, MF, preračuni UMAR. *Opombe:* *kjer ni drugače navedeno; ¹po podatkih SURS o povprečni neto plači in zaposlenih pri pravnih osebah, preračunano na izplačilni mesec; ²preračun iz originalnih indeksov obsega, SURS; ³rast števila vozil, DUNZ; ⁴originalna vrednost, SURS; ⁵nominalna rast.

V letošnjem letu naj bi se potrošnja rahlo okrepila.

Na to kažejo predvsem visoka rast mase plač, optimizem potrošnikov in nove registracije osebnih vozil. Zasebna potrošnja je lani dosegla 4,0-odstotno rast.

Masa neto plač je v prvem polletju realno porasla za 4,6 odstotne točke bolj kot lani. Po podatkih SURS o povprečni neto plači in zaposlenih pri pravnih osebah se je realno povečala za 7,7 % (gl. tudi EO 6/2007, str. 15). Drugi prejemki iz delovnega razmerja (AJ PES) so porasli za 3,6 %, socialni transferi (MF) pa za 1,5 %.

V primerjavi z lanskim prvim polletjem so se okrepili nakupi trajnih in poltrajnih dobrin, višji je bil tudi optimizem potrošnikov. V prvi polovici leta je bilo registriranih za dobro desetino več osebnih vozil kot v istem obdobju lani. Prihodek v trgovini na drobno se je sicer povečal le za 1,6 %, kjer najvišjo rast dosega skupina pohištvo, gospodinjski aparati in gradbeni material (21,2 %). Za razliko od lanskega prvega polletja potrošniki vidno bolj ocenjujejo tako preteklo kot prihodnje gospodarsko stanje, svoje finančno stanje, raven brezposelnosti in primernost trenutka za varčevanje. Bolj so optimistični tudi glede prihodnjega varčevanja. Slabše so ocenili gibanje cen v zadnjem letu ter primernost trenutka za večje nakupe.

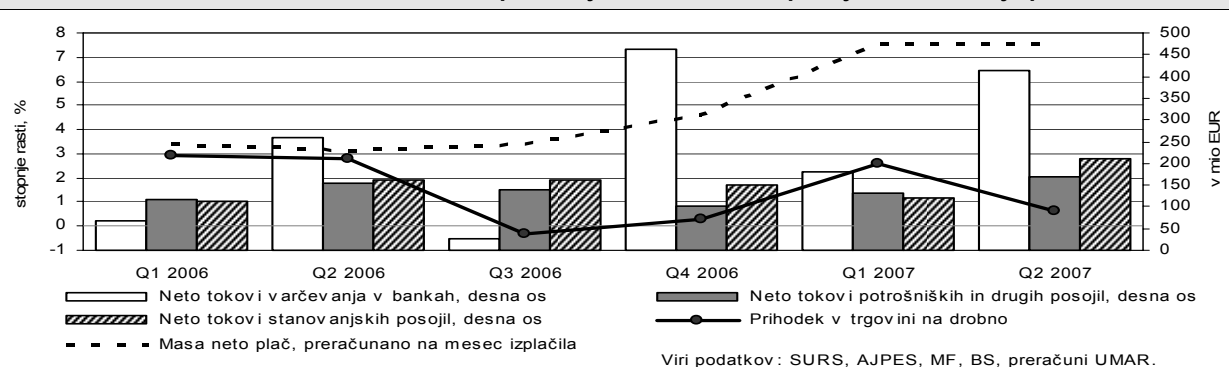
V tretjem četrtletju se nadaljujejo podobna gibanja kazalnikov. Rast prvih registracij osebnih avtomobilov se je v juliju in avgustu še okrepila – registracij je bilo namreč za skoraj petino več kot v istem lanskem obdobju. Do avgusta so tako fizične osebe registrirale nekaj več kot 24 tisoč osebnih vozil. Prihodek v trgovini na drobno je porasel za 0,2 % (lani je v tretjem četrtletju sicer realno upadel). V prvih sedmih mesecih se je uvoz potovanj v primerjavi z istim obdobjem lani povečal za 10,4 %, izvoz pa za 20,7 % (gl. tudi str. 6 in EO 6/2007,

str. 15). Optimizem potrošnikov je v tretjem četrtletju (-9) kljub septembrskemu padcu (na -16) še vedno višji kot v istem obdobju lani (-12). Ocenjujemo, da je septembrsko zmanjšanje optimizma predvsem posledica percepcije potrošnikov o gibanju cen v zadnjem letu (ocena tega kazalnika se je že v avgustu poslabšala za 21 točk, v septembru pa za nadaljnjih 6) in je vplivala tudi na poslabšanje ocene finančnega stanja v gospodinjstvu tako v preteklih (v septembru za 14 točk) kot tudi prihodnjih 12 mesecih (za 18 točk).

Rast neto tokov posojil je v primerjavi s preteklimi leti nekoliko nižja, a se ohranja na visoki ravni.

Obseg posojil se je v juliju medletno nominalno povečal za 25 %. Najhitreje še vedno raste obseg stanovanjskih posojil (julij 2007: 39,1 %; julij 2006: 56,6 %; julij 2005: 36,8 %), obseg potrošniških posojil se je povečal za 16,9 %, ostalih pa za 18,9 %. V strukturi se tako še naprej krepijo stanovanjska posojila – lani julija so zajemala 34,4 %, letos pa 38,3 % vseh posojil. Neto tok posojil se je v prvih sedmih mesecih letos medletno povečal za petino, pri tem so tokovi stanovanjskih in potrošniških posojil dosegli približno enako rast (23,2 %; 23,7 %), tokovi drugih posojil pa so se povečali za slabih 8 %. Stanovanjska posojila predstavljajo dobro polovico neto tokov vseh posojil – v prvih sedmih mesecih so jih slovenska gospodinjstva neto najela v višini 405 mio evrov. Del potrošniških posojil se porabi tudi za nakup trajnih in poltrajnih dobrin (opremljanje stanovanj – pohištvo, gospodinjski aparati), del pa je verjetno namenjenih za nakup avtomobilov, saj nove registracije le-teh že od julija lani dosegajo visoko rast. Lani so se v prvih sedmih mesecih skupni neto tokovi povečali za 32,5 %, predlani pa za več kot 2-krat (gl. tudi str. 10).

Graf: Izbrani kratkoročni kazalniki zasebne potrošnje ter neto tokovi posojil in varčevanja pri bankah

Izbrani kazalci trgovine	Stopnje rasti, v %		
	Q ₁ 2007/ Q ₁ 2006	Q ₂ 2007/ Q ₂ 2006	2006/ 2005
Skupaj realni prihodek v trgovini na drobno, trgovini z motornimi vozili in vzdrževanju le-teh ter v trgovini na drobno z motornimi gorivi	3,4	5,9	6,3
Realni prihodek v trgovini na drobno	2,6	0,6	1,4
Trgovina z živili, pijačami, tobakom	-1,9	-9,1	-3,1
Trgovina z neživili	7,5	11,5	6,7
Realni prihodek v trgovini z motornimi vozili in vzdrževanju le-teh ter v trgovini na drobno z motornimi gorivi	4,9	12,2	11,7
Motorna vozila, motorna kolesa, rezervni deli in oprema	11,4	19,9	17,0
Vzdrževanje in popravilo motornih vozil	-0,2	8,1	7,4
Motorna goriva	-2,9	2,2	6,2
Skupaj nominalni prihodek v trgovini na debelo in posredništvu pri prodaji ¹	20,5	19,3	10,2
Povprečno število delovno aktivnih ²	2,0	2,9	0,8
Povprečna bruto plača na zaposlenega ^{2,3}	5,5	4,3	3,1
Realna rast dodane vrednosti v trgovini ²	8,1	7,8	6,1

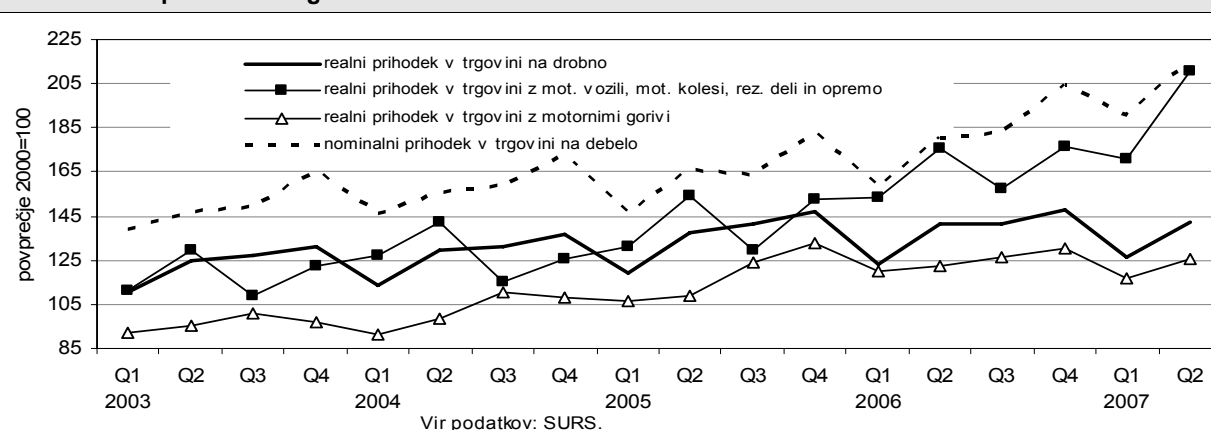
Vir podatkov: SURS; preračuni UMAR. Opombe: ¹objavljeni so samo nominalni indeksi; ²v dejavnosti trgovine, popravi motornih vozil in izdelkov široke porabe; ³deflacirano z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Rast dodane vrednosti v dejavnosti trgovine, popravi motornih vozil in izdelkov široke porabe (dejavnost G) se je v drugem letošnjem četrtletju ohranila na izjemno visoki ravni. Realno je bila za 7,8 % višja kot v drugem četrtletju leta 2006. Na visoko stopnjo rasti dodane vrednosti v trgovini je podobno kot v prvem četrtletju v precejšnji meri vplivala visoka aktivnost v gradbeništvu in predelovalnih dejavnostih, saj se je po podatkih SURS-ove ankete prihodek najbolj okrepil v trgovini na debelo (nominalno za skoraj 20 %; gl. tabelo) in v nekaterih segmentih trgovine na drobno, ki je najbolj povezana z omenjenima dejavnostma (npr. v trgovini z neživili). Prav tako se je močno povečal tudi prihodek v trgovini z motornimi vozili. Na povečano poslovanje v trgovini kaže tudi visoka rast števila delovno aktivnih v tej dejavnosti, ki je bila še višja kot v prvem četrtletju (gl. tabelo). Rast je bila najvišja v trgovini na debelo (3,7 %) in na drobno (3,1 %), po padcu v prvem četrtletju pa se je okrepilo tudi število zaposlenih v prodaji, vzdrževanju in popravilu motornih vozil ter v trgovini na drobno z motornimi gorivi (za 0,2 %).

Višja rast skupnega prihodka v drugem četrtletju je bila predvsem posledica višje rasti v trgovini z neživili, v trgovini z motornimi vozili in njihovimi popravili ter v trgovini z motornimi gorivi (gl. tabelo).

Znotraj trgovine z neživili se je prihodek realno ponovno najbolj povečal v specializiranih prodajalnah s pohištvo, gospodinjskimi aparati in gradbenim materialom (za 17,2 %). Relativno visoke realne rasti prihodka v nespecializiranih prodajalnah, ki pretežno prodajajo neživila (10,6 %), v specializiranih prodajalnah s tekstilom, oblačili in usnjenimi izdelki (10,5 %) ter v specializiranih prodajalnah s knjigami, časopisi in drugi trgovini na drobno (15,8 %) so bile v večini posledica negativnih ali le rahlo pozitivnih medletnih rasti v lanskem drugem četrtletju. Prihodek v trgovini z živili, pijačami in tobakom je upadel že šesto četrtletje zapored, predvsem je bil nižji (realno za 9,5 %) prihodek v nespecializiranih prodajalnah, ki pretežno prodajajo živila (sem spadajo vse večje trgovske družbe na drobno). Prihodek v trgovini z motornimi vozili, njihovim vzdrževanjem in v trgovini na drobno z motornimi gorivi se je realno povečal za 12,2 %, in sicer pri motornih vozilih, motornih kolesih, rezervnih delih in opremi za 19,9 %, pri vzdrževanju in popravilu motornih vozil za 8,1 %, pri motornih gorivih pa po upadu v dveh zadnjih četrtletjih za 2,2 %. Dobre rezultate v trgovini z motornimi vozili potrjujejo tudi podatki o številu prvič registriranih novih osebnih avtomobilov, ki je bilo v drugem četrtletju za 13,2 % večje kot v istem obdobju leta 2006 (gl. tudi str. 15).

Graf: Indeksi prihodka v trgovini

Turizem	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 8–9/2007	str. 17

Izbrani kazalci turizma in gostinstva	Stopnje rasti, v %					
	Q1 2007/ Q1 2006	Q2 2007/ Q2 2006	Q1 2006/ Q1 2005	Q2 2006/ Q2 2005	Q3 2006/ Q3 2005	Q4 2006/ Q4 2005
Prenočitve skupaj	4,8	10,1	3,1	0,5	0,4	6,6
Prenočitve domačih turistov	0,5	13,7	5,7	-5,6	1,8	7,3
Prenočitve tujih turistov	9,0	7,9	0,6	4,7	-0,4	6,0
Povprečno število delovno aktivnih ¹	2,1	3,1	1,9	2,1	1,9	1,9
Povprečna bruto plača na zaposlenega ^{1, 2}	1,6	2,3	2,3	2,6	0,8	2,0
Cene gostinskih in nastanitvenih storitev, skupaj ³	6,9	6,6	3,9	4,6	4,6	4,6
Cene gostinskih storitev ³	7,6	7,2	4,1	4,5	4,5	4,7
Cene nastanitvenih storitev ³	4,0	3,8	3,0	4,2	4,0	4,1

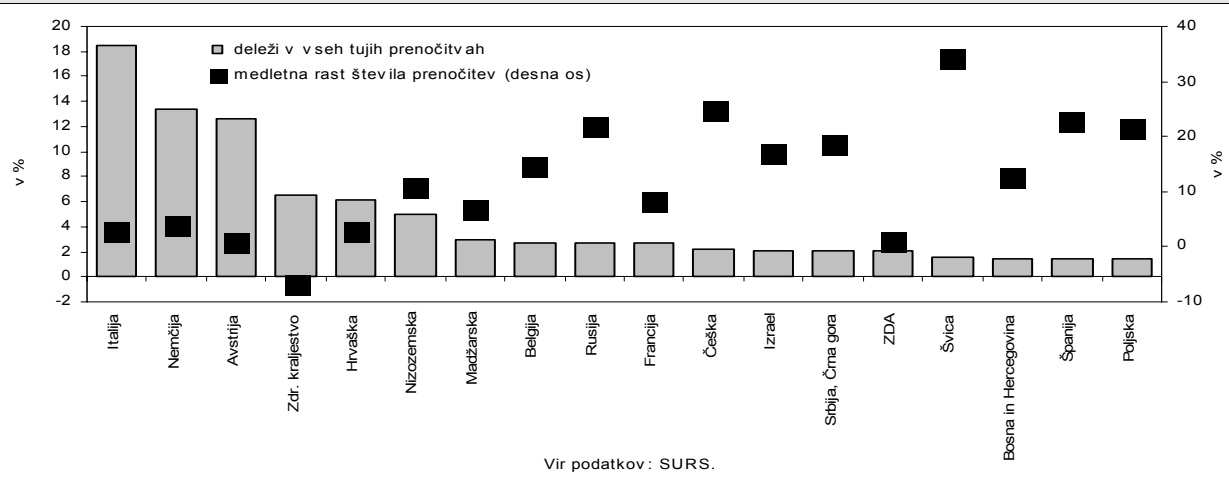
Vir podatkov: SURS; preračuni UMAR. Opombe: ¹v dejavnosti gostinstva; ²deflacirano z indeksom življenjskih potrebščin; ³skupina oz. podskupina indeksa življenjskih potrebščin.

Rast števila prenočitev turistov v Sloveniji se je v drugem četrtletju letos še okrepila. Število prenočitev se je v tem obdobju na medletni ravni povečalo za 10,1 %, število turistov pa za 12,6 %. Visoka je bila rast števila domačih turistov in njihovih prenočitev (tudi zaradi lanskega upada v drugem četrtletju). Medtem je bila rast števila tujih turistov nekaj nižja kot v prvem četrtletju, vendar v primerjavi z rastmi v prejšnjih letih še vedno zelo visoka. Turistično ugodni so bili vsi trije meseci. Največjo rast smo zabeležili v aprilu, ko se je zaradi ugodne razporeditve aprilskih in prvomajskih praznikov ter lepega vremena število turistov povečalo za 18,9 %, število njihovih prenočitev pa za 19,7 %. Visoke rasti se niso nadaljevale v glavno poletno sezono, saj se je po predhodnih podatkih število prenočitev julija in avgusta skupaj v primerjavi z istim obdobjem leta 2006 povečalo le za 3,1 % (prenočitve tujih gostov za 5,6 %, prenočitve domačih pa so se zmanjšale za 0,5 %). Skupaj je v prvih osmih mesecih letos v Sloveniji letovalo za 7,6 % več turistov kot v istem obdobju lani, število njihovih prenočitev pa se je povečalo za 5,8 %. Od tega se je število domačih prenočitev povečalo za 4,0 %, tujih pa za 7,1 %.

Med tujimi gosti so v prvih osmih mesecih leta 2007 v Sloveniji največkrat prenočili italijanski, nemški in avstrijski gostje, vendar njihov delež v vseh tujih prenočitvah pada. Na prvem mestu po številu prenočitev (18,5-odstoten delež) tudi v prvih letošnjih osmih mesecih ostajajo gostje iz Italije (medletno 2,6-

odstotna rast števila prenočitev). Po večletnem upadanju (od leta 2001) se je predvsem zaradi povečanja v avgustu (15-odstotna rast glede na avgust 2006) število prenočitev turistov iz Nemčije v obravnavanem obdobju povečalo za 3,9 %. Bistveno manj prenočitev so v tem obdobju opravili turisti iz Združenega kraljestva (-6,7 %), rast števila prenočitev Avstrijcev pa je bila minimalna (0,7 %). Izmed prvih šestih držav po številu prenočitev se je v tem obdobju pomembneje (za 10,7 %) povečalo še število prenočitev Nizozemcev (šesto mesto), medtem ko se je število prenočitev hrvaških turistov povečalo za 2,8 %. Skupaj se je število prenočitev turistov iz omenjenih držav, od koder prihaja v Slovenijo največ tujih turistov, povečalo le za 2,1 %. Njihov delež v strukturi prenočitev tujih turistov se je tako zmanjšal od 65,2 % v prvih osmih mesecih leta 2006 na 62,1 % v istem obdobju letošnjega leta. Delež se je znižal vsaki od omenjenih držav, razen Nizozemski, saj se je skupno število tujih prenočitev povečalo za 7,1 %. Število prenočitev turistov iz naslednjih 13-ih držav, ki so imele v prvih osmih mesecih letos vsaj en odstoten delež v strukturi prenočitev tujih turistov, se je v tem obdobju povečalo za 17,2 %. Skupaj so ustvarili 26,1 % vseh tujih prenočitev (za 2,2 o. t. več kot v istem obdobju lani). Podpovprečno rast so imeli le turisti iz Madžarske in ZDA, kar pa je bila najbrž tudi posledica lanskih visokih rasti.

Graf: Prenositve tujih turistov v Sloveniji v prvih osmih mesecih leta 2007

Brezposelnost po regijah

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 8–9/2007

str. 21

Statistična regija	Stopnja reg. brezposelnosti		Nekatere značilne skupine registriranih brezposelnih oseb (%)											
			Stopnja izobrazbe				Ženske		Starost				Dolgotrajno brezposelni*	
			I. in II.		VI. in več				do 25. leta		nad 40 let			
	I–VI 06	I–VI 07	I–VI 06	I–VI 07	I–VI 06	I–VI 07	I–VI 06	I–VI 07	I–VI 06	I–VI 07	I–VI 06	I–VI 07	I–VI 06	I–VI 07
Osrednje-slovenska	7,4	6,1	38,1	36,9	12,6	13,8	50,7	51,3	16,4	11,8	47,1	52,8	47,7	52,9
Obalno-kraška	7,6	6,6	36,4	35,6	10,1	12,3	50,7	51,7	17,7	12,7	47,1	52,5	35,9	42,3
Gorenjska	7,0	5,1	38,8	37,9	9,7	11,9	57,2	56,1	15,5	10,3	53,3	60,3	35,4	38,4
Goriška	6,5	5,1	36,9	35,7	11,1	12,5	52,5	51,7	15,2	9,9	46,7	53,4	43,5	49,3
Savinjska	12,3	9,9	37,3	35,8	6,7	8,6	55,2	56,3	20,9	15,7	42,2	48,0	52,4	53,7
Jugovzhod. Slovenija	8,9	7,2	52,2	54,1	5,9	7,2	55,9	54,6	18,9	14,7	47,6	52,6	50,8	56,5
Pomurska	16,8	13,9	50,1	50,7	4,5	5,6	50,2	52,2	21,2	17,3	44,0	50,5	53,2	54,3
Notranjsko-kraška	7,3	5,6	38,1	37,2	10,5	12,8	52,0	53,3	18,8	13,7	47,3	53,1	43,6	42,1
Podravska	13,4	10,8	35,5	35,6	7,2	8,6	56,4	57,6	19,4	14,7	43,0	49,4	46,6	50,3
Koroška	10,6	8,7	34,6	33,6	8,2	10,3	57,0	59,8	22,4	15,7	39,7	46,6	47,1	49,7
Spodnje-posavska	11,0	9,2	43,0	42,6	7,1	7,6	59,2	57,2	14,8	11,6	50,7	57,4	50,7	52,8
Zasavska	12,6	10,2	43,4	42,9	5,6	7,2	58,8	59,4	24,6	19,1	39,4	43,0	46,6	51,3
SLOVENIJA	9,9	8,0	39,7	39,2	8,3	9,8	54,2	54,9	18,8	14,1	45,2	51,2	47,5	51,0

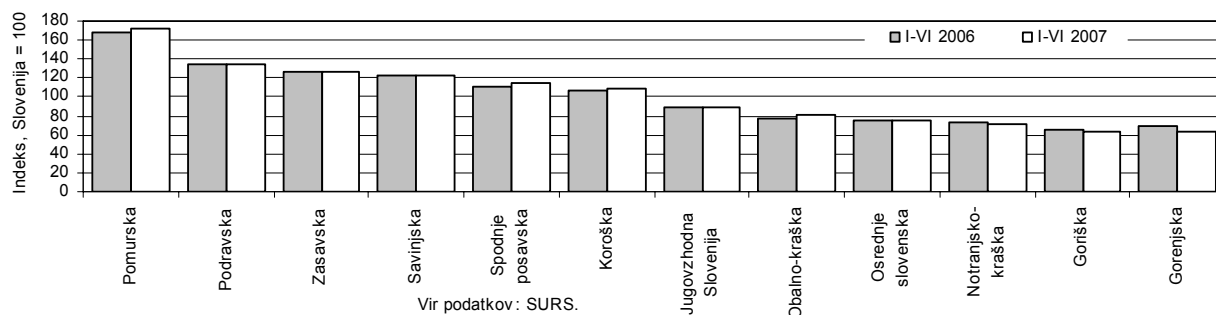
Vir podatkov: SURS, ZRSZ; preračuni UMAR. Opomba: *brezposelni več kot leto dni.

V prvem polletju letos je bila povprečna stopnja registrirane brezposelnosti v primerjavi z istim obdobjem lani nižja v vseh regijah, medregionalne razlike pa so se kljub temu povečale. Merjeno v odstotnih točkah se je najbolj zmanjšala v regijah z najvišjo stopnjo brezposelnosti, kljub temu pa so te regije relativno razliko do slovenskega povprečja v večini celo povečale. Tako stopnja registrirane brezposelnosti za slabih 73 % presega slovensko povprečje v Pomurski regiji, za skoraj 35 % v Podravski regiji, za približno četrtino v Zasavski in Savinjski regiji, nadpovprečna pa je še naprej v Spodnjeposavski in Koroški regiji. Najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti je v prvem polletju 2007 dosegla Gorenjska regija (slabih 63 % slov. povprečja) in tako zamenjala na tem mestu tradicionalno nizko Goriško regijo (63,5 % slov. povprečja). V regiji z najvišjo stopnjo registrirane brezposelnosti je ta 2,7-krat višja kot v regiji z najnižjo, za 1 o. t. pa se je povečal tudi koeficient variacije, ki kaže na medregionalne razlike in za prvo polletje 2007 znaša 31,8 %.

Strukturna brezposelnost ostaja problematična v vseh regijah. Z zniževanjem števila brezposelnih se sicer niža njihovo število v posameznih skupinah, vendar nekateri deleži brezposelnih po regijah

naraščajo. Delež dolgotrajno brezposelnih narašča v vseh regijah. Najvišji je v Jugovzhodni Sloveniji – regiji s podpovprečno stopnjo registrirane brezposelnosti. Dolgotrajna brezposelnost je nad slovenskim povprečjem še v Pomurski, Savinjski, Osrednjeslovenski, Spodnjeposavski in Zasavski regiji. Dolgotrajna brezposelnost je pogosto povezana z nizko izobrazbeno strukturo brezposelnih, kot je to primer v Jugovzhodni Sloveniji in Pomurski regiji. Na drugi strani imajo tudi visoko izobraženi lahko težave pri iskanju zaposlitve. Število brezposelnih s terciarno izobrazbo v vseh regijah narašča, nadpovprečne deleže pa imajo predvsem regije s sicer podpovprečno stopnjo registrirane brezposelnosti (Osrednjeslovenska, Notranjsko-kraška, Obalno-kraška, Goriška, Gorenjska). Delež mladih med brezposelnimi, ki so pogosto tudi iskalci prve zaposlitve, pada v vseh regijah. Najvišje deleže imajo regije z nadpovprečno stopnjo registrirane brezposelnosti, med njimi pa je tudi Jugovzhodna Slovenija. Težko zaposljivi ostajajo brezposelni nad 40. letom starosti; njihov delež je največji na Gorenjskem. V vseh regijah je med brezposelnimi več kot polovica žensk. Ta delež v regijah večinoma narašča, najbolj pa izstopata Koroška in Zasavska regija s skoraj 60-odstotnim deležem.

Graf: Indeksi odstopanja stopenj registrirane brezposelnosti po regijah od slovenskega povprečja

Podjetja v letu 2006	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	števila 8–9/2007	str. 22

Prikaz izbranih podatkov za podjetja v Sloveniji v obdobju 2005–2006							
Velikostni razredi po številu zaposlenih		Mikro (do 9)	Mala (10–49)	Srednja (50–249)	MSP skupaj	Velika (250 in več)	Skupaj
Število podjetij	2006	98.532	5.309	1.234	105.075	266	105.341
	2005	94.894	5.113	1.186	101.193	284	101.477
Delež števila podjetij med vsemi podjetji, v %	2006	93,5	5,0	1,2	99,7	0,3	100,0
	2005	93,5	5,0	1,2	99,7	0,3	100,0
Število zaposlenih ¹	2006	153.123	104.630	129.022	386.775	199.446	586.222
	2005	149.763	101.102	124.179	375.045	202.222	577.267
Delež zaposlenih med vsemi podjetji, v %	2006	26,1	17,8	22,0	66,0	34,0	100,0
	2005	25,9	17,5	21,5	65,0	35,0	100,0
Povprečno število zaposlenih na podjetje	2006	1,6	19,7	104,6	3,7	749,8	5,6
	2005	1,6	19,8	104,7	3,7	712,0	5,7
Povprečni poslovni prihodki na podjetje, v 1.000 EUR	2006	150	2.521	13.687	428	96.140	670
	2005	136	2.314	12.272	389	83.330	621
Delež čistih prihodkov od prodaje na trgu EU, v %	2006	9,6	11,3	17,5	13,1	29,7	19,1
	2005	-	-	-	-	-	-
Delež čistih prihodkov od prodaje na tujih trgih (skupaj), v %	2006	15,3	18,7	26,1	20,4	43,2	28,6
	2005	-	-	-	-	-	-
Povprečna dodana vrednost na zaposlenega, v EUR	2006	21.127	28.937	28.300	25.633	33.538	28.322
	2005	19.773	26.941	26.425	23.908	31.170	26.452
Povprečni delež stroškov dela v dodani vrednosti, v % ²	2006	53,9	63,4	64,9	60,9	59,3	60,2
	2005	54,2	64,5	66,1	61,7	61,2	61,5

Viri podatkov: AJPES, SURS; preračuni UMAR. *Opombe:* ¹Da bi prišli do števila zaposlenih, ki je bližje dejanskemu stanju, smo podatkom iz izkaza poslovnega izida malih podjetnikov prišteli povprečno število samostojnih podjetnikov posameznikov po podatkih SURS (2005: 43.501, 2006: 44.767). Pri porazdelitvi njihovega števila med velikostne razrede podjetij smo upoštevali velikostno strukturo malih podjetnikov glede na število zaposlenih po podatkih AJPES. Po kriteriju števila zaposlenih 98 % malih podjetnikov sodi v skupino mikro podjetij, preostanek pa v skupino malih ali srednje velikih podjetij. Upoštevajoč to strukturo smo število zaposlenih glede na podatke AJPES najbolj izrazito povečali v skupini mikro podjetij, in sicer za 42.813 in 44.066; gl. tudi EO 7/2006, str. 20. ²Ker se podjetnikov dohodek ne šteje med stroške dela zaposlenih, so stroški dela v skupini malih podjetnikov in posledično tudi v velikostnem razredu mikro podjetij in MSP podcenjeni; gl. tudi EO 7/2006, str. 20.

Podjetniška aktivnost se je v Sloveniji okrepila tudi v letu 2006. Število podjetij (gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug) se je povečalo za 3,8 % oz. 3.864 in je bilo v primerjavi s letom 2003 (od kar imamo na razpolago primerljive podatke) večje že za 13,0 %. Na krepitev podjetniške aktivnosti kažejo tudi podatki GEM, saj se je lani ponovno okrepila tudi stopnja celotne zgodnje podjetniške aktivnosti (gl. Poročilo o razvoju 2007, str. 98–99). Še naprej se krepí pomen mikro, malih in srednje velikih podjetij, tako z vidika poslovnih prihodkov in dodane vrednosti kot tudi z vidika zaposlovanja. Analiza po dejavnostih pokaže ugodne strukturne premike, saj se razen v gradbeništvu, za katerega je značilna visoka konjunktura, podjetniška aktivnost najbolj krepi v poslovnih in finančnih storitvah, segmentih, ki med storitvami po razvitosti najbolj zaostajata za evropskim povprečjem (gl. tudi Poročilo o razvoju 2007, str. 29–33).

Število podjetij se je v lanskem letu okrepilo v veliki večini dejavnosti; najbolj izrazito v gradbeništvu ter poslovanju z nepremičninami, najemu in poslovnih storitvah. Povečanje števila podjetij v omenjenih dveh dejavnostih je predstavljalo kar 74,1 % celotnega povečanja števila podjetij. To lahko povezujemo z ugodnimi razmerami v gradbeništvu, kar je poleg ugodne konjunkturo pozitivno vplivalo tudi na podjetniške priložnosti v dejavnosti poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve. Rast števila podjetij je kljub visoki osnovi v obeh dejavnostih znašala 8,0 % oz. 8,2 %, njihovo število pa se je v gradbeništvu povečalo za 1.165, v poslovanju z nepremičninami, najemu in poslovnih storitvah pa za 1.698. Še naprej se močno krepí podjetniška aktivnost v **finančnem posredništvu**, kjer se je število podjetij lani povečalo za 11,6 % oz. 138 (v

obdobju 2003–2006 za 53,6 % oz. 463). Rast lahko povežemo z okrepljenim trženjem finančnih storitev. V poslovnem sektorju se je število podjetij lani zmanjšalo le v rudarstvu in predelovalnih dejavnostih, a le za malenkost. Med javnimi storitvami smo zasledili občuten skok v številu podjetij **v zdravstvu in socialnem varstvu** (za 20,8 % oz. 181; 2003–2006: s 649 na 1.053), kar lahko povezujemo s podeljevanjem koncesij v obeh dejavnostih.

Število zaposlenih v slovenskih podjetjih se je lani povečalo za 1,6 %. Rast števila zaposlenih smo zasledili v vseh velikostnih razredih podjetij z izjemo velikih podjetij, kjer je njihovo število upadlo za 1,4 % oz. za skoraj 2.800 (gl. graf 2). V strukturi zaposlenih se je pomen mikro, malih in srednje velikih podjetij (v nadaljevanju MSP) tako še dodatno okrepil, saj so lani zaposlovala že 66,0 % vseh zaposlenih v podjetjih oz. 2,0 strukturne točke več kot leta 2003 (gl. tudi tabelo). Ob upadanju števila velikih podjetij se povečuje njihova povprečna velikost, merjena s številom zaposlenih, medtem ko se velikost povprečnega slovenskega podjetja še naprej zmanjšuje (s 6,1 zaposlenega v letu 2003 na 5,6 lani). Predvsem majhno število zaposlenih na podjetje v razredu mikro podjetij (v povprečju 1,6) kaže na njihov še neizkoriščen potencial za dodatno zaposlovanje, kar je lahko znak, da so spodbude za dodatno zaposlovanje v tem segmentu gospodarstva prešibke.

Skladno z rastjo števila podjetij se je tudi število zaposlenih najbolj okrepilo v gradbeništvu ter poslovanju z nepremičninami, najemu in poslovnih storitvah. Če upoštevamo zgolj podatke iz izkaza poslovnega izida gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug, ugotovimo, da se je v teh dejavnostih število zaposlenih lani povečalo za 8.262, pri

čemer približno 15 % predstavljajo agencije za posredovanje delovne sile. Opazno se je povečalo tudi število zaposlenih v trgovini, za 1.520. To je več kot nadomestilo upad števila zaposlenih v predelovalnih dejavnostih (za 2.312) in kmetijstvu (za 768).

Pomen MSP se je ponovno okrepil tudi v strukturi poslovnih prihodkov in dodane vrednosti. Lani so podjetja ustvarila skoraj 70,6 mrd EUR poslovnih prihodkov in več kot 16,6 mrd EUR dodane vrednosti (nominalno 12,0 % oz. 8,7 % več kot v letu 2005). Rast poslovnih prihodov v MSP je v povprečju za 6,4 odstotne točke presegla njihovo rast v velikih podjetjih, v primeru dodane vrednosti pa je razlika v korist MSP znašala 4,4 odstotne točke. Pri tem se je delež MSP v primeru poslovnih prihodkov okrepil za 1,3 strukturne točke, na 63,8 %, v primeru dodane vrednosti pa za 1,0 strukturne točke, na 59,7 % (gl. tudi graf 1).

Rast produktivnosti dela v slovenskih podjetjih je bila lani višja kot v letu 2005. Merjena kot dodana vrednost na zaposlenega se je v povprečju nominalno okrepila za 7,1 %¹ (v letu 2005 za 4,0 %). Pri tem je bila v MSP povprečno višja za 7,2 % (2005: 4,0 %) in v velikih podjetjih za 7,6 % (2005: 4,1 %; gl. tudi tabelo). Dodana vrednost na zaposlenega v letu 2006 se je tako gibala od 21.127 EUR v mikro do 33.538 EUR v velikih podjetjih; v MSP je bila v povprečju za slabo četrtno nižja kot v velikih podjetjih. Razlika med velikostnimi razredi podjetij je pri nas precej manjša kot v zahodnoevropskih državah (gl. npr. The Observatory of European SMEs: SMEs in Europe 2003).

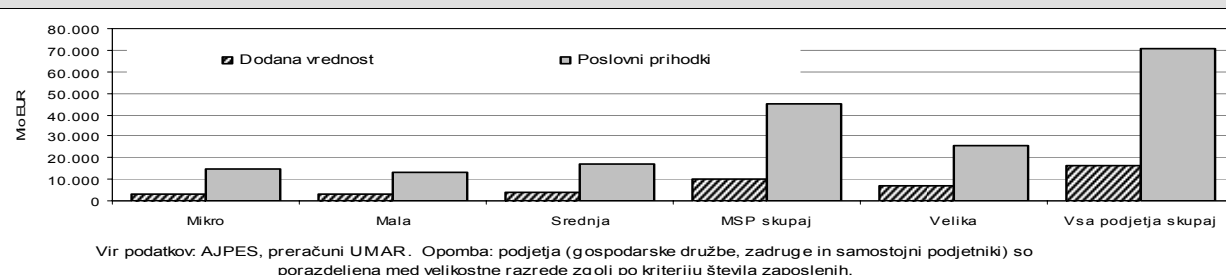
V letu 2006 je bila izvozna usmerjenost slovenskega

gospodarstva 28,6-odstotna². To pomeni, da so slovenska podjetja od skupno 68,8 mrd EUR čistih prihodkov od prodaje 19,7 mrd EUR le-teh ustvarila na tujem trgu. Pri izvozni usmerjenosti po pričakovanjih izstopajo velika podjetja, saj v to skupino sodijo največji slovenski izvozniki. Deleži se po velikostnih razredih podjetij znotraj MSP gibljejo od 15,3 % v mikro do 26,1 % v srednjevelikih podjetjih (gl. tabelo). Da imajo MSP pomembno vlogo tudi pri ustvarjanju izvoza, pokaže izračun deleža čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu te skupine v tovrstnih prihodkih vseh slovenskih podjetij. V lanskem letu je namreč znašal 45,3 %. Pri tem sta deleža mikro in malih podjetij presegla 11 %, delež srednjevelikih podjetij pa je bil 21,8-odstoten.

V podjetniškem okolju so največje ovire še vedno plačilna nedisciplina, neustrezna davčna politika in preobsežna birokracija. Po podatkih komunikacijske skupine SPEM ima precejšen delež podjetij težave tudi s pridobivanjem primernih kadrov na trgu dela (gl. tudi EO 7/2007, str. 11). Izboljšanje poslovnega okolja naj bi letos dosegli z razširitvijo sistema VEM na družbe z omejeno odgovornostjo. Pred sprejemom je tudi Zakon o družbah tveganega kapitala, ki bo omogočil nastanek prve javne družbe tveganega kapitala s približno 30 mio EUR sredstev. S tem bo podjetnikom olajšan dostop do lastniških finančnih virov.

²Izvozna usmerjenost je merjena kot delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje. Izračun za leto 2006 vključuje tudi prihodke malih samostojnih podjetnikov, ki jim v preteklih letih v podatkih iz izkaza poslovnega izida ni bilo treba prikazati prihodkov od prodaje na tujem trgu. Zaradi tega razloga izračun, ki bi vseboval podatke tako gospodarskih družb in zadrug kot tudi samostojnih podjetnikov, ni bil mogoč. Primerljiv izračun povprečja članic EU 15, Islandije, Liechtensteina, Norveške in Švice za leto 2003 znaša 17 % (vir: The Observatory of European SMEs: SMEs in Europe 2003).

Graf 1: Poslovni prihodki in dodana vrednost po velikostnih razredih podjetij v letu 2006, v mio EUR

Graf 2: Spremembe v številu zaposlenih po velikostnih razredih podjetij

